

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

03/2006

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

2.3. Ruský tisk: Putin dal v Praze najevo, že je vrchním velitelem

List poznamenává, že Klaus s Putinem spolu hovořili přibližně hodinu převážně o energetice. Putin pak na tiskové konferenci odpovídal i na nepříjemný dotaz o jihoruském Čečensku. Klause prý o tamní situaci obšírně informoval; Kommersant z toho vyvozuje, že rozhovor o neklidné republice byl spíš monologem ruské hlavy státu. Exprezident Havel spolu s několika dalšími osobnostmi podepsal před Putinovou návštěvou dopis kritizující Rusko za chování v Čečensku.

"Oba kolegové nakonec posoudili i invazi sovětských vojsk do Československa a shodli se, stejně jako v Budapešti, na tom, že nyní se z podobných událostí nesmí dělat tragédie. Ale morální odpovědnost za rok 1968 pan Putin, jak řekl, cítí - stejně jako za rok 1956 v Budapešti. Jak jenom dokáže s takovým břemenem normálně žít?" uzavřel svou pražskou reportáž Kommersant.

Také deník Izvestija si všiml Klausovy plynné ruštiny. "Naprosto jste nás odzbrojili, když jste navrhli vést rozhovory v ruštině," citoval list prezidenta Putina. Izvestija pokračují, že oba prezidenti hovořili převážně o spolupráci v energetické oblasti a dodávkách plynu do ČR po roce 2013. V Kremlu vysoce oceňují perspektivy českých partnerů, kteří "nebyli hysteričtí", když se Ukrajinci pokoušeli na přelomu roku bez povolení odebírat plyn pro západní Evropu, dodal deník.

2.3. La Repubblica: Putinově lítosti lze těžko věřit

Lítosti, kterou ve středu v Praze vyslovil ruský prezident Vladimir Putin nad invazí vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 do Československa, se dá jen těžko věřit, soudí dnes v komentáři italský deník La Repubblica.

"Osmatřicet let po vpádu Putin najednou přiznává morální odpovědnost, kterou ruský národ nese za onen dramatický srpen roku 1968. "Je však velmi těžké uvěřit v tuto možnost, uvěřit, že Moskva skutečně začíná přiznávat svou vinu a projevovat lítost. Je jen těžko možné uvěřit, že mezi Putinovými muži jsou lidé, kteří chtějí uznat vinu a odpovědnost Sovětského svazu. Tito muži mají ve skutečnosti jiné starosti: zejména pak koncentrovat veškerou možnou moc, a učinit tak ze všech ostatních státních institucí bezvýznamné skořápky, a prosadit se v soutěži o nejlépe placené posty ve firmě, které se dnes říká Kreml Corporation," soudí italský list.

3.3. Ruský tisk: Putina v Praze přijali bez přehnaného respektu

Ruský prezident Vladimir Putin slíbil České republice společné projekty za dvě miliardy dolarů a potvrdil dlouhodobé kontrakty na dodávky ruského plynu. Na rozdíl od Budapešti, kde se snažili Putina neznepokojoval tvrdými politickými otázkami, v ČR se k němu chovali bez přehnaného respektu, napsal ruský deník Něžavisimaja Gazeta. List připomíná, že český prezident Václav Klaus se Putina ptal na situaci v Čečensku; jeho předchůdce Václav Havel je mezi signatáři nového otevřeného dopisu kritizujícího ruský přístup v této otázce.

Největšího lapsu se podle deníku Něžavisimaja Gazeta dopustil předseda české Poslanecké sněmovny Lubomír Zaorálek. Prohlásil totiž, že nynější Putinovo prohlášení o morální odpovědnosti Ruska za okupaci Československa v roce 1968 mu připomíná slova, jež mu řekl v roce 2000 v Moskvě ruský poslanec Dmitrij Rogozin. "Větší politický přešlap, než připomenout Putinovi šéfa v Kremlu neoblíbené strany Vlast, nejde vymyslet," poznamenal list.

Deník také připomíná, že český senátor Jaromír Štětina v první den Putinovy návštěvy veřejně prohlásil, že nebude vstupovat do parlamentní budovy, aby se tam

s Putinem nemusel setkat. "Tato oběť ale byla zbytečná, protože Putin se s šéfy obou komor českého parlamentu sešel v Lichtenštejnském paláci, který využívá česká vláda," poznamenala Něžavisimaja Gazeta.

Putinův tým podle deníku ocenil pracovní a přátelskou atmosféru českých jednání. Přesto prý v Kremlu přiznávají, že na řadu mezinárodních otázek mají Rusko a Česká republika rozdílné názory. Moskvě se prý především nelíbí, že Praha stále nezměkčila vízový režim pro ruské občany. Na druhou stranu ČR "nepolitizuje vztahy s Ruskem a k ruským firmám se chová nepředpojatě". Prahu to prý odlišuje od dalších členů někdejšího socialistického tábora. "Není tu otevřená rusofobie jako v jiných zemích, kde se zbytečně a s mentální nedostatečností vytváří z Ruska obraz nepřítel," řekl listu Něžavisimaja gazeta člen ruské delegace.

Jiné deníky, například Kommersant, si více než oficiálního programu ruského prezidenta v Praze všimají jeho závěrečné návštěvy pivnice u Karlova mostu. "Možná čekal, že ho do české pivnice pozve někdo z hostitelské strany. Návštěva Německa u Gerharda Schrödera by se jen těžko obešla bez hospody. Bez podobné akce se i návštěva v Česku stávala tak nějak zbytečnou. Když se předtím dočkal jen slavnostní večeře, pochopil zřejmě pan Putin, že věc musí řešit sám... Ale možná je to ještě složitější: třeba měl jen velkou chuť na pivo," napsal Kommersant.

8.3. Prezident Klaus zahájil návštěvu Lucemburska

Prezident Václav Klaus dnes v doprovodu početné podnikatelské delegace zahájil dvoudenní pracovní návštěvu Lucemburského velkovévodství.

Prezidenta a jeho manželku Livii přijme panující pár, velkovévoda Jindřich a velkovévodkyně Marie Tereza. Klaus bude také téhož dne jednat s lucemburským premiérem Jeanem-Claudem Junckerem, především o bilaterálních vztazích a záležitostech Evropské unie. Zatímco Václav Klaus se netají svými výhradami ke směřování EU, premiér Juncker se mezi evropskými státníky těší pověsti jednoho z nejzanícenějších stoupenců evropské integrace. Prezidentova manželka v doprovodu velkovévodkyně navštíví sídlo lucemburské filharmonie.

V podvečer bude mít prezident Klaus na půdě sdružení vedeného guvernérem lucemburské centrální banky přednášku na téma "Některé pochyby o stále bližší budoucnosti EU".

Ve čtvrté části prezidentově programu figuruje česko-lucemburské podnikatelské fórum, přijetí u předseda Evropského soudního dvora, návštěva radnice lucemburské metropole a katedrály Notre-Dame a položení věnců u hrobky Jana Lucemburského a kytice u pamětní desky na náměstí Jana Palacha.

8.3. Klaus v Lucemburku zopakoval své výhrady k EU

Český prezident Václav Klaus dnes ve večerní přednášce v Lucemburku opět varoval místní publikum před "europeismem" a dalšími pokusy o prohlubování integrace. Posluchači, převážně místní eurokraté, zatleskali.

"Evropa nepotřebuje unifikaci, ale liberální řád," připomněl Klaus motto své předchozí lucemburské přednášky před osmi lety, kdy se blížilo spuštění jednotné evropské měny. Usoudil, že roky mu daly za pravdu: euro sice úspěšně odstartovalo, ale za cenu zpomalení hospodářského růstu. Rozšířením se v unii ještě více zkomplikovalo rozhodování a zvětšil se nedostatek demokracie. Ale unie zrychlila rozšiřování své legislativy, regulující už bezmála každý aspekt lidského života a činnosti, míní Klaus. Ačkoliv podle něj snahy zrychlit unifikaci v EU ústavní smlouvou byly loni v referendech ve Francii a Nizozemsku odmítnuty, nadále pokračují, jako by se nic nestalo.

Klaus připustil, že někteří z posluchačů mohou situaci vidět jinak, ale osobně vnímá v evropské integraci dvě rozdílné etapy. Zpočátku to byla liberalizace a strhávání překážek, čemuž prezident "fandí". Nesouhlasí ale s další etapou harmonizace, centralizace, standardizace a "homogenizace lidského života" a s nadnárodním modelem namísto mezivládní spolupráce.

"Můj postoj je jasný. Jsem přesvědčen, že unifikace rozhodování na úrovni EU a všemožná harmonizace všemožných parametrů jdou dále, než je nutné, rozumné a ekonomicky výhodné," zdůraznil s tím, že takový model integrace je založen na "naprosto špatné myšlence" a že na takovém řešení by všichni prodělali.

Proto navrhl předefinovat celý koncept evropské integrace a vrátit se mezivládnímu modelu - k rušení bariér, důsledné liberalizaci a otevření všech trhů, a k omezení politické zásahy do lidských činností na nutnou míru, nikoli však Brusel. "To je mé přátelské poselství," uzavřel Klaus, za bouřlivého potlesku ve městě, kterému je považováno za "pevnost evropanství".

Skutečnost, že Lucembursko dokázalo v evropské integraci uspět, představuje výjimku, a ne typický příklad, domnívá se Klaus. Jako omyl odmítl například vytváření evropské energetické politiky, protože mu zavání protekcionismem a budováním "evropské pevnosti".

9.3. Klaus hodnotí návštěvu Lucemburska na jedničku

Pobídka k lucemburským a českým podnikatelům k dalšímu rozvoji spolupráce, prohlídka metropole s položením věnců u hrobky Jana Lucemburského a u pamětní desky Jana Palacha a na závěr oběd s lucemburskými a evropskými finančníky představovaly dnešní program závěrečného dne návštěvy českého prezidenta Václava Klause v Lucembursku.

"I v Lucemburku existuje jistá brzda - ještě stále jsme pro ně kdesi daleko a překvapivě zjišťují, že do Prahy je blíže než do Itálie," řekl ČTK Klaus o smyslu dvoudenní cesty, kterou hodnotí jako "mimořádně přátelskou a přívětivou, ve srovnání s některými jinými na jedničku".

Šéf státu již ve středu jednal s velkovévodou Jindřichem a premiérem Jeanem-Claudem Junckerem. Za velkého zájmu místních médií otevřel v domě bývalého premiéra Pierra Wernera nové české velvyslanectví - vůbec první z nových členských zemí Evropské unie v Lucemburku. A také přednesl kritickou přednášku o EU, která by se podle Klause měla ubírat spíše cestou mezivládní spolupráce a liberalizace, než "supranacionální regulace".

Lucemburské publikum považuje prezident za "nesmírně vstřícné" vůči dialogu. "Neznamená to, že všichni souhlasili, ale naslouchali - a to je dobře," dodal. Kupříkladu premiér Juncker coby jeden z "otců" maastrichtské smlouvy vidí vývoj EU vidí jinak, ale i rozhovory s ním byly podle Klause velmi příjemné - a přislíbil prezidentovi pokračování debaty při návštěvě Prahy.

10.3. Prezident Klaus převzal v Itálii čestný doktorát

Svou vizi Evropy a Evropské unie dnes představil v severoitalském Trentu český prezident Václav Klaus, jemuž zdejší univerzita udělila čestný doktorát. O návštěvě českého prezidenta v Trentu a o převzetí doktorátu informovalo ČTK tiskové oddělení Hradu.

Klaus ve svém projevu na univerzitě připomněl, že "unifikace rozhodování na úrovni EU došla dále než bylo třeba a než je racionální". "Navíc zvítězila představa, že je supranacionální, tudíž většinové rozhodování lepší než rozhodování

intergovernmentální, založené na jednomyslné dohodě všech. Myslím, že tím Evropa ztrácí, nikoli získává," uvádí se na webových stránkách českého prezidenta. Prezident prohlásil, že doporučuje novou definici konceptu Evropské unie. Soudí, že byl správný "původní koncept integrace jako důsledného odstraňování všech druhů bariér, jako důsledná liberalizace a otevírání všech trhů (nejen v ekonomickém slova smyslu)". "Proto si myslím, že je třeba minimalizovat politické zásahy do lidských aktivit, a když už mají být, ať jsou v dosahu voličů (tedy na úrovni obcí, regionů a států), a nikoli mimo dosah voličů (na úrovni EU)," zdůraznil Klaus.

"Evropská unie potřebuje změnu, potřebuje transformaci. Potřebuje návrat k liberalizačnímu modelu evropské integrace a odmítnutí harmonizačního (či homogenizačního) modelu, který dnes tvoří základ evropského uvažování. Potřebuje opustit slogan méně národního státu, více internacionalismu, protože stát je nezastupitelným garantem demokracie," řekl. Podle jeho názoru je třeba "vyvést z defenzivy evropskou mlčící většinu, která má často jiné zájmy a starosti a která podceňuje, že právě v této chvíli dochází v Evropě k revolučnímu zvratu normálního chodu věcí".

"Vytvořme organizaci evropských států a začněme se seriózně zabývat detaily nezbytného transformačního procesu," vyzval český prezident v projevu proneseném v italštině.

14.3. Klaus varuje před prohlubováním integrace EU i bez euroústavy

Prezident Václav Klaus se obává, že i bez evropské ústavní smlouvy pokračuje v EU prohlubování integrace. V rozhovoru pro německý týdeník Der Spiegel varoval prezident před "plíživým procesem sjednocování" EU.

"Vidím, že jsme už zase v nebezpečné situaci. Pozoruji, že prohlubování (integrace) EU pokračuje bohužel i bez ústavy jako plíživý proces sjednocování - a to je ještě mnohem nebezpečnější. Je velmi těžké tento proces zbrzdit, pokračuje bez velké veřejné účasti," podotkl Klaus v týdeníku.

Český prezident znovu odmítl nálepku euroskeptika. Prohlásil, že Česko by bez komunistického puče jistě patřilo k zakládajícím členům EU. "Má kritika se týká formy a metody evropské integrace," poznamenal Klaus.

Příznivci euroústavy podle něj pochopili, že i bez tohoto dokumentu mohou pokračovat ve sjednocování. "Každý den přicházejí z Bruselu další nové zákony, nové iniciativy, nové směrnice, které nás tlačí směrem sjednocení," postěžoval si Klaus.

"Jsou to stovky závěrů, které každý den posílají z centrály EU. Za mimořádně povážlivé považuji například řeči o možné daňové harmonizaci v Evropě nebo zbrzdění liberalizace při poskytování služeb přes hranice. Naposled jsem nevěřil vlastním uším, když jsem slyšel, že náš vlastní evropský komisař Vladimír Špidla navrhl věc pro mě neuvěřitelnou: fond EU pro oběti globalizace. To je nejčistší komunismus - jako za (Leonida) Brežněva. Tehdy byli lidé odsouzeni k tomu dozvědět se z novin, co za ně uzavřeli ti nahoře. Ještě si velmi dobře vzpomínám na ten pocit bezmoci," řekl Klaus.

Špidlova mluvčí dnes ČTK informovala o reakci českého komisaře, podle něhož "globalizační fond pomůže pracovníkům, kteří přijdou v důsledku zásadních a náhlých změn na pracovním trhu o práci". "Doplňuje současně nástroje, které na tyto situace nestačí. Pomůže například prostřednictvím rekvalifikací. Cílem je co nejrychlejší návrat do pracovního procesu. Aktivní pomoc lidem je opakem bolševismu. Tomu na lidech nezáleží. Evropská unie nevidí pracovní trh jenom jako

celek, ale i jako soubor osudů jednotlivých lidí. A to je důvod pro akci," tlumočila Špidlovu reakci Katharina von Schnurbein.

Český prezident v interview pro Der Spiegel odmítl, že by EU urychlila demokratizaci postkomunistického bloku.

Klaus se vyjádřil i ke složitosti česko-německých vztahů. Nemyslí si, že by čeští politici používali ve volební kampani při posledních parlamentních volbách v roce 2002 protiněmeckou kartu. Spiegel připomněl, že expremiér Miloš Zeman v předvolební kampani označoval sudetské Němce za pátou kolonu.

"Co je na tom protiněmeckého? To je pokus popsat situaci v Československu před druhou světovou válkou, v letech 1935 až 1938. To nejsou protiněmecké tóny. Jak můžete něco takového říci?" reagoval Klaus.

Podle něj lze opatrnost české politiky vůči Německu přičíst mimo jiné nerovné velikosti obou zemí. "Německo je náš soused, existuje společná budoucnost, Německo je silné a ctižádostivé a více než čtyřikrát tak velké jako my. Je zcela logické, že jednáme opatrně. To je jednoduše reálná politika," prohlásil. V týdeníku zopakoval i svou kritiku vládního gesta vůči sudetským antifašistům.

"Kritizoval jsem to, že se vyhledá pár levicově orientovaných antifašistů a komunistů a těm směruje omluva. Mezi Němci bylo přece mnoho těch, kdo nebyli fašisty. Tohle byla naprosto špatná myšlenka, stranickopolitický nápad sociálnědemokratické vlády. Jsem proti takovým falešným gestům," vysvětlil český prezident.

22.3. Klaus v Bernu zdůraznil význam volného pohybu pracovní síly v EU

Prezident Václav Klaus při návštěvě Švýcarska podle agentury DPA zdůraznil význam volného pohybu pracovních sil a volného pohybu osob, které mají pro obyvatele východní Evropy se čtyřicetiletou zkušeností uzavřené komunistické společnosti "symbolickou důležitost". Po setkání se představiteli švýcarské vlády Klaus vyloučil scénář, podle kterého by se po otevření pracovního trhu "usadily ve Švýcarsku tisíce Čechů".

Úřadující švýcarský prezident a ministr dopravy Moritz Leuenberger vyjádřil přesvědčení, že poté, co vstoupí v platnost vzájemná dohoda o volném pohybu osob, se vztahy mezi Českou republikou a Švýcarskem ještě posílí. Česká republika je podle něho nyní nejdůležitějším hospodářským partnerem Švýcarska ve střední Evropě.

Švýcarsko rozšíří dohodu o volném pohybu pracovních sil z původních patnácti členských států Evropské unie také na nové země, které se staly členy v květnu 2005. Pro rozšíření dohody s EU o volném pohybu osob na deset nových členů včetně Česka od počátku roku 2007 se loni v referendu vyslovilo 56 procent Švýcarů.

Václav Klaus zahájil dvoudenní pracovní návštěvu Švýcarské konfederace; kromě jednání se švýcarskými představiteli má na programu vystoupení na univerzitě v Bernu a ve čtvrtek účast na konferenci v Interlaken, kde přednese projev na téma Evropa, Evropská unie a současné evropské hospodářství.

27.3. Prezident přijal albánského předsedu vlády

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě předsedu vlády Albánské republiky Salí Berishu. Tématem rozhovoru byly ekonomické vztahy České republiky a Albánie, aktuální vývoj na Balkáně a začleňování Albánie do euroatlantických struktur.

Prezident byl informován ministerstvem zahraničí, že albánská vláda podniká veškeré kroky s cílem nalézt české občany, kteří se v Albánii ztratili v září 2001. Proto tento problém při jednání explicitně neotvírali.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

21.3. Přemysl Sobotka jako historicky první zahraniční host vystoupil ve filipínském senátu

Předseda Senátu Přemysl Sobotka jako historicky první zahraniční host dostal možnost vystoupit na půdě Senátu Parlamentu Filipínské republiky. Na Filipínách je oficiální návštěva předsedy českého Senátu velmi sledovaná. ČR zde má zcela mimořádné postavení. Jako jediná z nových členských zemí Evropské unie má totiž v Manile své diplomatické zastoupení na úrovni velvyslanectví.

Přemysl Sobotka ve svém vystoupení před filipínskými senátory, které se uskutečnilo po setkání s předsedou filipínského Senátu Franklinem Drilonem zdůraznil zájem ČR na rozvíjení dobrých vztahů s Filipíny a připomněl možnosti českého průmyslu při modernizaci filipínské ekonomiky a rovněž investiční zájmy ČR v tomto regionu. Prohlásil rovněž, že Česká republika může být vstupní branou Filipín do prostoru EU v rámci hospodářské spolupráce.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka se rovněž sešel s prezidentkou Filipín Glorií Macapagal Arroyovou, viceprezidentem Noli Castrem, předsedou dolní komory filipínského parlamentu Jose de Veneciem a také s ministrem zahraničních věcí Albertem Romulem.

Hlavním tématem rozhovorů byly převážně možnosti ekonomické spolupráce. Na Filipínách je silná poptávka po investičních celcích, především v oblasti dopravy, vodního hospodářství a potravinářského a zpracovatelského průmyslu. Filipíny též připravují privatizaci své národní energetické společnosti.

Oficiální návštěva předsedy Senátu Přemysla Sobotky Filipínské republiky bude pokračovat do středy 22. března, poté se česká senátní delegace přesune na oficiální návštěvu Malajsijské federace.

24.3. Generální ředitel UNESCO hluboce zarmoucen skonem Moserové

Hluboký zármutek nad úmrtím předsedkyně České komise pro UNESCO Jaroslavy Moserové dnes vyslovil generální ředitel této světové organizace Koičiro Macuura. Ve zvláštním poselství vydaném v Paříži uvedl, že "velká rodina UNESCO a celé mezinárodní společenství v ní ztrácejí jednoho ze svých významných členů".

Macuura vysoce ocenil intelektuální, morální a lidské kvality zesnulé i její etickou angažovanost a smysl pro hodnoty. V poselství, jehož text byl zaslán ČTK, také napsal, že svou činností vysoce přispěla k lesku nejen České republiky, ale i UNESCO všude ve světě a že vždy prosazovala s odhodláním a nadšením ideály této organizace.

Přínos Moserové diplomacii ocenil i český ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda. Z Bruselu zaslal telegram, v němž vyjádřil upřímnou soustrast nejbližším příbuzným.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

1.3. Paroubek míří do Brazílie a Argentiny tužit hospodářské vztahy

Premiér Jiří Paroubek ve čtvrtek odlétá na návštěvu dvou největších zemí Jižní Ameriky - Brazílie a Argentiny. V obou zemích bude od pátku do pondělí s tamními činiteli hovořit především o obchodně-ekonomické a investiční spolupráci; na cestě jej doprovází delegace podnikatelů. Šéf české vlády se setká také s českými krajany. V Brazílii bude premiér jednat s populárním levicovým prezidentem Luizem Ináciem Lulou da Silvou. V sobotu po brazilské metropoli Brasílii navštíví také bývalé hlavní město Rio de Janeiro.

Český ministerský předseda se setká také s ministry zahraničí obou regionálních mocností. Zejména Brazílie, jež je pátou největší a nejlidnatější zemí světa, neskrývá ambice získat status stálého člena Rady bezpečnosti OSN.

V Argentině Paroubek v pondělí spolu s argentinským ministrem zahraničí Jorgem Taianou podepíše bilaterální dohodu o hospodářské a průmyslové spolupráci a dohodu o vědeckotechnické spolupráci. Českému premiérovi má být rovněž propůjčen titul čestného občana argentinské metropole Buenos Aires.

V Argentině by mohla k návratu českých firem na tamní trh přispět strojírenská společnost Škodaexport, která na jihu Argentiny vybuduje dva bloky tepelné elektrárny za zhruba 80 milionů dolarů (dvě miliardy korun).

S oběma státy má Česká republika dlouhá léta pasivní obchodní bilanci, stejně jako s většinou zemí Latinské Ameriky. Zhruba pětina českého vývozu do regionu připadá na Brazílii. V Sao Paulu otevřela před dvěma lety vládní agentura CzechTrade svou první pobočku v jižní Americe. Loni začala automobilka Škoda Auto dodávat motory do brazilského závodu Volkswagenu.

V Brazílii a zejména v Argentině žijí také potomci českých emigrantů, s jejichž zástupci předseda české vlády rovněž pohovoří. Nejznámějším českým emigrantem v Brazílii byl zlínský podnikatel Jan Antonín Baťa, který tu založil města Batatuba, Mariapolis, Batayporá a Bataguacú. Českým krajanům v Argentině Paroubek slavnostně předá finanční dar na obnovu Českého národního domu ve městě Oberá. To leží jen nedaleko od jedné z nejúchvatnějších přírodních scenérií světa, vodopádů Iguazú, o které se Argentina dělí právě s Brazílií a které český premiér také navštíví. Naposledy zavítal do Brazílie a Argentiny předseda české vlády, tehdy Václav Klaus, před 12 lety.

2.3. EK popírá, že by evropské zákony usnadňovaly dovoz odpadů do ČR

Evropská komise dnes rozhodně popřela, že by platné i budoucí evropské předpisy usnadňovaly dovoz odpadů z Německa do České republiky. Takové dohady v uplynulých dnech v ČR zazněly. Podle EK jde spíše o střet mezi zájmy českého státu, který si dovoz odpadu nepřeje, a dalších, i veřejnoprávních subjektů na české a německé straně, které na něm mají zájem. Podle příslušných nařízení EU je zcela v kompetenci národních orgánů dovozu odpadu přes hranice zamezit.

"Jsme svědky sdílených zájmů některých subjektů v České republice a v Německu, které vycházejí z nevyužití kapacity českých spaloven odpadů a naopak jejich nedostatečné kapacity v Německu. Dalším podnětem je zřejmě rozdíl v ceně vyvážení odpadů na skládky a jejich spalování v České republice," uvedla mluvčí EK Barbara Helfferichová.

Poukázala na to, že podobnou situaci zažilo před několika lety Německo, před zpřísněním jeho předpisů o skládkách. Správci skládek se snažili je zaplnit, což přilákalo značné množství odpadu ze sousedního Nizozemska, kde byly skládky drahé a spalovny neměly dostatečnou kapacitu.

Podle experta EK na strategii využití odpadů Christophera Allena mají české úřady plné právo pohyb odpadu zakázat a kamionům vstup na české území nedovolit; podobně mohou postupovat i německé orgány. Novela nařízení, která vstoupí v platnost napřesrok, přepravu odpadů ještě zpřísní. "Pokud někdo říká, že dojde k jejímu usnadnění, nemá pravdu. Taková tvrzení jsou falešná," uvedl.

Budoucí legislativa se podle něj bude daleko více než dosud řídit zásadou, že komunální odpad po vytřídění má být likvidován co nejbližší od místa, kde vznikl; jakýkoli pohyb těchto nákladů po území EU je považován za nežádoucí. "Procedura jeho povolování bude nadále velmi přísná, úroveň kontrol vysoká," dodal Allen.

Připustil, že vzniká někdy právní nejistota při kvalifikaci odpadů určených k odstranění a těch, jež slouží k dalšímu využití. Spalovny lze i podle judikatury Evropského soudního dvora považovat za zařízení k likvidaci odpadu, ale také k jeho využití. Problém by měla podle EK vyřešit budoucí rámcová směrnice o odpadech, jejíž návrh stanoví, že likvidaci odpadu ve spalovnách s vysokou energetickou účinností lze považovat za jeho využití.

Právě toto ustanovení vyvolává pochybnosti a je jedním z důvodů, proč má česká strana k návrhu směrnice výhrady. Podle Allena nebude však mít vliv na pravidla, jimiž se řídí přeprava odpadů. "Pohyb smíšeného komunálního odpadu bude nadále podléhat přísné kontrole, bez ohledu na to, jak bude zlikvidován," uvedl.

Zmíněná směrnice navržená v prosinci bude projednávána vládami členských zemí v Radě EU a Evropským parlamentem, může tedy ještě doznat značných změn.

3.3. Šimonovský věří, že EU i ČR sníží počet obětí dopravy o polovinu

Český ministr dopravy Milan Šimonovský je přesvědčen, že ČR sníží do roku 2010 počet mrtvých na silnicích oproti roku 2001 o 50 procent a že stejné mety se povede dosáhnout i celé Evropské unii. Nesdílí pesimismus Evropské komise, která pochybuje, že se tento cíl podaří naplnit. Nadějí ho naplnilo neformální jednání ministrů dopravy "pětadvacítky" v rakouském Bregenzu věnované tomuto problému.

"Byl zde sled velmi podnětných prezentací, burza nápadů, jak postupovat," sdělil telefonicky ČTK do Bruselu. Osobně ho inspirovaly zkušenosti, jak vytipovávat "černá místa" zejména na silnicích nižších tříd, kde dochází k vyššímu počtu nehod, například kvůli špatné viditelnosti a nepřehlednosti. "Okamžitě po návratu zadám úkol, aby se na tom pracovalo."

Komise v únorové bilanční zprávě uvedla, že zatímco v roce 2001 zahynulo na silnicích 25 členských zemí 50.396 lidí, loni bylo mrtvých 41.600. Počet obětí klesl tedy o 17,5 procenta. EK pochválila Maltu, Británii, Nizozemsko, Švédsko, Německo a Finsko za nadprůměrné zlepšení bezpečnosti, kritizovala naopak Polsko, Portugalsko, Řecko, Estonsko, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Kypr a Česko.

Šimonovský poukázal na to, že nové členské země zahájily kampaň o čtyři roky později než staré a už dosahují výsledků. Hodně si slibuje od nového zákona o silničním provozu, který poskytne policii dodatečné nástroje, jak "vyřazovat z provozu neukázněné řidiče".

Ohradil se proti námitkám, že zákon bude příliš přísný a že vláda sází hlavně na represii. "Všechny státy zpřísní sankce a rozšiřují okruh nástrojů pro policii. Ve srovnání s řadou zemí západně od našich hranic je náš zákon ještě hodně mírný," uvedl. Za dobrý počin označil bodové systémy, zavádění digitálních tachografů pro profesionální řidiče a zvýšené kontroly cizích řidičů.

Vyslovil se také pro sladování předpisů v celé EU, například pokud jde o alkohol za volantem. Domnívá se, že celá unie směřuje k nulové toleranci. Uvítal by také

evropský registr profesionálních řidičů. Vymáhání pokut mezi státy chce ČR podle něj řešit formou kaucí, které by museli cizí řidiči platit, pokud se dopustí přestupků.

Z jednání v Bregenzu podle ministra vyplynulo, že by za stávajícího rakouského předsednictví mohlo být dosaženo dohody o jednotném evropském řidičském průkazu. Česko tento záměr podporuje, problémy s ním mají země jako Německo či Rakousko, kde si lidé platí řidičské průkazy sami a jejich výměna by tudíž nebyla populární.

"Věřím, že se záhy podaří dosáhnout dohody o výměně papírových průkazů za 10-15 let a plastických do 25 let, aby byl v celé EU postupně jednotný průkaz. Výrazně to přispěje také k posílení bezpečnosti, protože kontrola bude snazší a padělání obtížnější," uvedl. Ministři dopravy budou o této věci jednat na příštím řádném zasedání v dubnu v Lucemburku.

3.3. Paroubek chválil brazilskou ekonomiku a pozval do ČR prezidenta

Český premiér Jiří Paroubek dnes vyzdvihl především hospodářské úspěchy brazilského prezidenta Luize Inácia Luly da Silvy, který jej přijal ve svém paláci v metropoli Brasílii, a pozval jej do Prahy. Paroubek, který zahájil návštěvu Brazílie, po setkání českým novinářům řekl, že hospodářská a sociální politika levicové brazilské hlavy státu je mu velmi blízká.

Český premiér ocenil brazilského prezidenta jako charismatického politika, pod jehož vedením se země prudce rozvíjí. Připomněl především, že Brazílie dokázala v posledních letech zkrotit vysokou inflaci v řádech set procent. Jedná se prý už o tom, že by brazilská hlava státu do Prahy zavítala na jaře příštího roku.

Paroubek řekl, že se svým hostitelem si rozuměl i pokud jde o přístup k domácí politice. Při slavnostním přípitku pak řekl, že s potěšením sleduje trend přebírání moci levicovými prezidenty v regionu Latinské Ameriky. Brazilského prezidenta označil za jednoho z jejich nejvýraznějších představitelů.

Šéf české vlády zdůraznil, že podporuje úsilí Brazílie o získání statusu stálého člena Rady bezpečnosti OSN, a řekl, že od Brazílie očekává totéž při aspiraci České republiky na získání postu člena nestálého.

Lula da Silva poznamenal, že i Brazílie má zájem na posilování styků se zeměmi, které dosud příliš významný podíl na jejich hospodářských stycích neměly. Za příklad označil právě Českou republiku, kterou považuje za zemi vyspělých technologií. Středoevropská země by podle něj zase mohla mít zájem například o moderní brazilská letadla.

Obchodní vztahy mezi ČR a Brazílií se prudce rozvíjejí - za poslední tři roky se ztrojnásobila vzájemná obchodní výměna, zdůraznil brazilský prezident.

Velká část jednání obou státníků se sice točila kolem ekonomických a politických témat, ale řeč přišla také na fotbal. Paroubek při slavnostním obědě vyjádřil přání, aby se oba politici setkali na berlínském finále blížícího se mistrovství světa. Ve vzájemném souboji obou fotbalových velmocí by podle něj měla tentokrát, na rozdíl od světového šampionátu v Chile v roce 1962, vyhrát česká reprezentace.

Český premiér se také vyznal z obdivu k brazilskému stylu života. Brazílie je v jeho představách zemí "kávy, samby, ženské krásy", ale i obrovského přírodního bohatství. Brazilskou kulturu podle něj mohli Češi poznávat díky spisovateli Jorgemu Amadovi, jehož dílo bylo kompletně přeloženo do češtiny.

4.3. Paroubek na návštěvě Ria de Janeiro

Při návštěvě Ria de Janeiro český premiér Jiří Paroubek primátorovi více než jedenáctimilionové megapole Césarovi Maiovi navrhl prohloubení obchodní

spolupráce mezi Českem a prefekturou Ria. V rozhovoru pro ČTK po setkání s Maiou premiér řekl, že české firmy by mohly do Ria dodávat, nebo tu přímo vyrábět, například tramvaje. Premiér se na město podíval také z ptačí perspektivy z vrcholu Corcovado se známou sochou Krista Vykupitele. Oba politici údajně mají zájem, aby se po říjnových volbách v Brazílii navázala spolupráce mezi Českou republikou a regionem Ria. Partnerským městem by přitom podle Paroubka měla být především Praha. "Pro město Rio de Janeiro by byly vhodné některé projekty municipálního charakteru, například dodávek tramvají nebo společných podniků postavených na tom, aby byly tramvaje schopny vyrábět přímo tady." Oba politici spolu také hovořili o problémech zdravotnictví a památkové péče. Rio sužuje vysoká kojenecká a dětská úmrtnost a Česká republika je podle Paroubka v tomto ohledu v Brazílii považována za pozitivní vzor. Česká republika by podle Paroubka mohla Rio nabídnout také své zkušenosti s renovací historických objektů a památek. Paroubek rovněž vyjádřil přání, aby se do Ria mohly dodávat i komponenty pro stavbu rodinných pivovarů. "Poptávka po spotřebě kvalitního piva je tu velmi vysoká," prohlásil premiér po setkání s Maiou. "Z výšky vypadá město lépe," usoudil premiér na sedmisetmetrové hoře Corcovado (česky hrbatec) s třicetimetrovou sochou Krista Vykupitele. Železobetonový tisícitunový kolos, který je dílem francouzského sochaře Paula Landowského, byl vztyčen v roce 1931. Z hory lze vidět velkou část Ria de Janeiro s jeho elegantními čtvrtěmi Ipanema či Leblon, plážemi, tropickými lesy, ale i s chudinskými oblastmi, takzvanými favelami, v nichž žije třetina obyvatel Ria. Rio bylo v letech 1763 až 1960 hlavním městem Brazílie po Bahii a před Brasilíí.

6.3. Paroubek bude v Argentině jednat o možnostech českých investic Buenos Aires

Český premiér Jiří Paroubek dnes zakončí svou cestu po Jižní Americe v argentinské metropoli Buenos Aires. S argentinskými činiteli povede oficiální jednání především na ekonomická témata. Rozhovory by měly vyústit v podpis bilaterálních hospodářských smluv. V Buenos Aires se setká s viceprezidentem Argentiny Danielem Sciolim a ministrem zahraničí Jorgem Taianou. Šéf české vlády i členové doprovodné podnikatelské delegace se netají velkým zájmem o argentinský trh, ať už v oboru energetiky či strojírenství. Ministerský předseda se v neděli setkal se zástupci české menšiny v argentinské provincii Misiones a navštívil národní park Iguazu. Paroubek večer z hlavního města druhé největší jihoamerické země odletí do Prahy. Z pětidenní cesty po Brazílii a Argentině by se měl vrátit v úterý odpoledne.

6.3. Jihoamerické cestě českého premiéra dominovala hlavně ekonomika zpráva shrnuje celou premiérovu cestu

Jihoamerické cestě českého premiéra Jiřího Paroubka, při níž v uplynulých zhruba pěti dnech navštívil Brazílii a Argentinu, dominovala ekonomika a možnosti rozvoje vzájemného obchodu. V Brazílii by se prý ČR mohla zapojit do výroby etanolu a cementu, v Rio de Janeiro by mohly jezdit české tramvaje. Na jihu Argentiny by pak Češi mohli vybudovat elektrárnu. Kromě jednání s politiky obou zemí se premiér sešel s krajany a zavítal do tropického pralesa.

Brazilský prezident Luiz Inácio Lula da Silva po páteční schůzce s Paroubkem, kterého v Jižní Americe provázela delegace českých podnikatelů, řekl, že za poslední tři roky se ztrojnásobila obchodní výměna mezi oběma státy. V Brazílii je v provozu devět velkých elektráren a 15 cementáren se zařízeními české (československé) provenience; na tuto tradici by teď chtěly navázat i další firmy. K

odvětvím s velkou budoucností, do něhož by se mohly české podniky rovněž zapojit, by mohla být i výroba biopaliv.

Paroubek také poznamenal, že je mu blízká levicová vláda brazilského prezidenta a že oceňuje hospodářské úspěchy jeho země; pozval ho rovněž do Prahy. V sobotu při setkání s primátorem více než jedenáctimilionového Ria de Janeiro Césarem Maiem řekl, že by se do města mohly dodávat české tramvaje nebo by tam mohly být montovány. ČR prý také může nabídnout zkušenosti s restaurací památek.

Slavné Rio si premiér prohlédl i z ptačí perspektivy z vrcholu Corcovado se známou sochou Krista Vykupitele. Paroubek také vyslovil přání, aby se do Ria mohly dodávat komponenty pro stavbu rodinných pivovarů. V metropolii Brasílii se v pátek večer setkal s krajaný.

Návštěvu Argentiny Paroubek v neděli nezvykle zahájil v tropickém pralese. V národním parku v Iguazu na pomezí Argentiny a Brazílie shlédl úchvatnou kaskádu desítek vodopádů a hlavně ten nejmohutnější a nejhluchnější z nich - Ďáblův chřtán. Pak už premiér podobně jako v Brazílii hlavně jednal o možnostech rozvoje ekonomické spolupráce.

Po setkání s viceprezidentem Danielem Sciolim uvedl, že je třeba se zasadit o zvýšení turistiky mezi oběma státy. Scioli řekl, že se jeho země rychle vzpamatovává z vážné ekonomické krize roku 2001 a stává se atraktivní pro zahraniční investory.

Premiér pak po dnešním jednání s argentinským ministrem pro investice Juliem de Videm podpořil projekt výstavby tepelné elektrárny v Rio Turbio v jihoargentinské provincii Santa Cruz. O tuto zakázku se uchází společnost Škoda Export, jejíž obchodní ředitel Zdeněk Veselý ČTK řekl, že kontrakt je těsně před dokončením.

Podle Paroubka by se realizace projektu za 150 až 180 milionů dolarů mohla stát "referencí pro další latinskoamerické trhy" a upozornil, že v Argentině už dlouho nebyla realizována žádná dodávka investičního celku z Česka.

V neděli se také premiér setkal s českými krajaný v provincii Misiones, kterým předal finanční dar ve výši tří milionů korun. Použity by měly být hlavně na stavbu nového "českého domu" ve městě Oberá a na nákup knih, učebnic a slovníků.

6.3. Paroubek předal krajanům v Argentině finanční dar tří milionů korun

Finanční dar ve výši tří milionů korun předal v neděli premiér Jiří Paroubek zástupcům krajaných sdružení v argentinské provincii Misiones. Finanční injekci chtějí čeští krajané využít hlavně na stavbu nového "českého domu" ve městě Oberá a na nákup knih, učebnic a slovníků. Většina argentinských Čechů už neovládá mateřštinu předků a v zemi svého původu nikdy nebyla.

7.3. Česká republika opět odsouzena ve Štrasburku pro soudní průtahy

Česká republika byla dnes u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku znovu odsouzena pro přílišnou délku řízení u svých soudů. Stěžoval si na to tentokrát Břetislav Bačák, který byl v roce 1997 obviněn z porušení povinností při správě cizího majetku v bankovní oblasti a jehož případ není dořešen ani po víc než osmi letech. Štrasburský tribunál mu přiřkl 6500 eur za utrpěnou morální újmu a 1200 jako náhradu soudních výdajů, tedy celkově asi 220.000 korun. Odmítl ale jeho nároky na kompenzaci údajné hmotné újmy ve výši 9,76 milionu korun.

Soud zároveň odmítl i další body jeho stížnosti, které se týkaly údajného porušení jeho práva na respekt k soukromému životu, údajné nespravedlnosti řízení proti němu nebo postupu českého ústavního soudu v jeho případě. Bačák k němu předloni podal ústavní stížnost se žádostí o zrušení obvinění proti sobě. Uváděl, že

obvinění není dostatečně zdůvodněno a že už sama délka řízení svědčí o nedostatečnosti důkazů proti němu. Ústavní soud ale stížnost odmítl jakožto pozdní. Štrasburský tribunál v dnes zveřejněném rozsudku nerozvádí, v jakém konkrétním případě byl Bačák u českých soudů obviněn.

Bačák byl generálním ředitelem Ekoagrobanky, na kterou byla v roce 1996 kvůli kapitálové nedostatečnosti uvalena nucená správa. Její zdravější část pak přešla pod Union banku a zbytek se v roce 1998 ocitl v likvidaci.

8.3. Visegrádské země pro posílení civilní spolupráce v regionu

Pro posílení občanských forem spolupráce zemí takzvané Visegrádské skupiny se dnes v Budapešti vyslovili ministři zahraničních věcí Maďarska, Slovenska, Polska a České republiky. Ministři se dohodli, že se roční rozpočet mezinárodního visegrádského fondu zvýší z dosavadních 3,2 milionu eur (asi 90 milionů korun) na pět milionů eur (téměř 150 milionů korun). Oznámila to agentura MTI.

Novým koordinátorem visegrádského fondu pro příští tři roky bude bývalý maďarský velvyslanec v České republice Kristóf Forrai.

"Fond má velmi důležitou úlohu při upevňování civilní spolupráce Visegrádské skupiny. Předpokládáme, že více peněz bude znamenat i více zajímavých projektů na regionální úrovni," řekl novinářům na tiskové konferenci po zasedání maďarský ministr zahraničních věcí Ferenc Somogyi.

Šéf slovenské diplomacie Eduard Kukan na schůzce předložil návrh, aby visegrádské státy koordinovaly dobu školních prázdnin. "Pravidelné studentské výměny by mohly přispět k posílení pocitu příslušnosti k regionu," poznamenal Kukan.

Somogyi oznámil, že jubilejní setkání předsedů vlád čtyř visegrádských zemí k 15. výročí vzniku skupiny se uskuteční koncem pololetí v maďarském Visegrádu. Od Maďarska poté v druhém pololetí převezme předsednickou funkci Slovensko.

"Visegrád za uplynulých 15 let prokázal svou životaschopnost. Spolupráci považují za účinnou a užitečnou nejen mezinárodní fóra, ale i mezinárodní veřejné mínění," řekl šéf maďarské diplomacie.

"Visegrád je v dnešní Evropě považován za dobrou značku," citovala MTI slova českého ministra zahraničí Cyrila Svobody.

"Slovensko jako nestálý člen Rady bezpečnosti zastupuje zájmy Visegrádu i v OSN. Velvyslanci čtyř zemí své kroky pravidelně konzultují," řekl slovenský ministr Kukan. Blížící se parlamentní volby na Ukrajině a prezidentské volby v Bělorusku dávají naději na demokratické změny, uvedl podle MTI před novináři Svoboda. "V případě Běloruska se to ale zdá být velmi těžké," dodal.

Nemocného polského ministra zahraničních věcí na schůzce zastupoval náměstek státního tajemníka Witold Waszczykowski, který na poradě zdůraznil význam visegrádské spolupráce v energetické oblasti.

9.3. Špidla: Volný pohyb pracovníků je důležitější než další svobody

Volný pohyb pracovníků je důležitější než některé další svobody Evropské unie. Na konferenci na českém stálém zastoupení v Bruselu to dnes řekl eurokomisař a bývalý premiér ČR Vladimír Špidla. Podle něj je velmi pravděpodobné, že své pracovní trhy novým členským státům unie, tedy i České republice, otevřou Finsko, Portugalsko a Španělsko. Možné je to i u dalších zemí, ale například Německo a Rakousko omezení na svém pracovním trhu téměř jistě zachovají.

Špidla upozornil, že EU je na dobré cestě, aby do roku 2011 byly všechny pracovní trhy otevřené. Nadále však trvá na tom, že současná omezení absolutně

neodpovídají ekonomické realitě a staré členské země se neoprávněně obávají přílivu pracovníků z východní a střední Evropy. "Neexistují sociálně-ekonomické podmínky pro migraci. Střední Evropa je na enormním vzestupu," uvedl.

Svá tvrzení český eurokomisař opírá mimo jiné o příklad České republiky a Slovenska. Zatímco v ČR se průměrná hodinová mzda pohybuje kolem 3,3 eura (necelých sto korun), na Slovensku pracovník za hodinu odvedené práce dostane zhruba o 1,2 eura méně, tedy asi 60 korun. Mezi Čechy a Slováky navíc nejsou žádné podstatné bariéry. Podle komisaře tak v Evropě neexistuje lepší příklad, na kterém by se dal pozorovat hromadný odchod pracovníků z jedné země do druhé. Přesto taková situace nenastala a počet Slováků, kteří pracují v Česku, se stabilizoval na 60.000.

Neoprávněnost uzavření pracovních trhů je údajně jasně pozorovatelná i ve Francii, která zatím patří spíše k odpůrcům svobodného pohybu pracovníků. Špidla poukázal na takřka mýtický příklad polského instalatéra, který je ve Francii jakýmsi symbolem "hromadné" migrace pracovníků z nových členských zemí. "Některé ohrožené druhy (zvířat) jsou však ve Francii zastoupeny častěji než polský instalatér," dodal Špidla. Z celkového počtu 9600 obyvatel nových členských zemí, kteří ve Francii pracují, je totiž instalatérů jen necelá stovka.

Přesto je podle Špidly patrné, že některé státy ze svého zatvrzelého postavení v otázce volného pohybu pracovníků zvolna ustupují. Diskuse o otevření pracovního trhu začala například v Nizozemsku. Pokroky jsou však patrné i v jiných zemích. Mimo jiné právě ve Francii. Francouzský deník Le Monde totiž tento týden uvedl, že místní odbory vyzvaly vládu, aby pracovní trh otevřela. Někteří odborníci, stejně tak Špidla, argumentují, že příliv nových pracovních sil nová pracovní místa vytváří, namísto toho, aby je bral.

Rakousko a Německo se ale zřejmě nepodaří o výhodnosti svobodného pracovního trhu přesvědčit. Náměstek německého ministra sociálních věcí Gerd Andres dnes ČTK a rakouské agentuře APA řekl, že Německo sice chce flexibilní pracovní trh, ale v některých regionech nezaměstnanost překračuje 20 procent. Německá vláda tak chce svůj pracovní trh nadále chránit.

Obyvatelé nových členských zemí zatím mohou bez omezení pracovat ve Velké Británii, Irsku a Švédsku.

17.3. Státy EU schválily určité navýšení rozpočtu unie

Členské země EU odsouhlasily mírné navýšení sedmiletého rozpočtu společenství na roky 2007-13. Velvyslanci "pětadvacítky" dnes v Bruselu dali předsedajícímu Rakousku mandát, aby v tomto smyslu vyjednávalo s Evropským parlamentem. Konkrétní suma se bude před úterní schůzkou s EP a Evropskou komisí ještě projednávat, podle zdrojů v Radě EU by však neměla překročit dvě miliardy eur.

Český velvyslanec při EU Jan Kohout upřesnil, že dodatečné peníze by měly být určeny na společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU, na vědu, výzkum, inovace a vzdělání. Připustil, že tento ústupek nemusí uspokojit požadavky parlamentu, který požaduje vyšší sumy, obvykle ovšem na tytéž účely. "Spoléhá se na to, že také europoslanci si uvědomují, že pokud nebude dohoda, nebude ani čerpání; pokud by dohodu zmařili, nesli by za to odpovědnost vůči veřejnosti," uvedl.

Rakouský ministr financí Karl-Heinz Grasser vyjádřil tento týden přesvědčení, že se podaří najít kompromis a že debata o sedmiletém rozpočtu skončí v dubnu. Pak se začnou urychleně projednávat prováděcí předpisy, zejména pro využívání fondů EU. Teprve na jejich základě se mohou připravit národní operační programy, jejichž

existence je nezbytná, aby se od ledna příštího roku mohly začít předkládat návrhy projektů financovaných z "nových" peněz EU.

EP žehrá na to, že prosincový summit schválil rozpočet, který neumožňuje dostatečně financovat výzkum, inovace a vzdělání, tedy oblasti, jež EU oficiálně propaguje jako klíčové pro rozvoj konkurenceschopnosti. Nelíbí se mu také množství peněz na kulturu a na rozvoj transevropských dopravních sítí. Rozpočtový výbor EP schválil návrh rezoluce, která nastoluje možnost se uchýlit k jednoletému finančnímu plánování v EU, pokud by se sedmiletý výhled nepodařilo dohodnout. Nedosáhnou-li Rakušané s EP v úterý shody, má být návrh na jednoleté plánování ve středu předložen plénu parlamentu.

"Pětadvacítka" se v prosinci na nejvyšší úrovni dohodla, že v příštích sedmi letech bude hospodařit s 862,3 miliardy eur, což odpovídá 1,045 procenta hrubého národního důchodu členských zemí. Dnes unie utrácí asi 1,1 procenta. Hlavními položkami v rozpočtu zůstalo zemědělství a financování projektů v chudším zemích a regionech.

23.3. Přísnější přístup k Američanům podle CSIS vízový problém nevyřeší

Přísnější přístup k americkým institucím a občanům, o němž v minulých dnech hovořili členové české vlády, "nebude mít žádný dopad na současnou vízovou politiku USA vůči České republice". Podle washingtonského Střediska pro strategická a mezinárodní studia (CSIS) by ve skutečnosti do Washingtonu signalizoval krok zpět ve vzájemných vztazích, což by se mohlo projevit i ve zpomalení budoucí revize současného vízového režimu, uvedla pro ČTK Ilona Telekiová z CSIS.

Spíše než utužovat pohraniční režim vůči Američanům by měla Česká republika těsněji spolupracovat se zeměmi střední a východní Evropy při naléhání na Spojené státy, aby svoji vízovou politiku změnila, doporučuje renomované výzkumné pracoviště USA soustřeďující se na vývoj v postkomunistických zemích.

Český premiér Jiří Paroubek oznámil, že jeho kabinet hodlá razantně postupovat vůči americké straně kvůli nerovnosti ve vízovém režimu. Češi cestující do USA musejí žádat o vízum, zatímco Američané víza pro vstup do ČR nepotřebují. Čeští politici a diplomaté se dlouhodobě, avšak marně snaží tuto skutečnost změnit.

Ministr zahraničí Cyril Svoboda doporučuje přísnější pohraniční kontroly amerických občanů, které by ukázaly, že Američané často porušují pravidla pro bezvízový režim. Tvrdší postoj vůči těmto cizincům by podle něho upozornil na nerovné vízové vztahy. "Frustrace českých politiků a veřejnosti nad americkou vízovou praxí vůči České republice ... je pochopitelná, zejména když ČR zůstávala dobrým spojencem USA i v době, kdy transatlantické vztahy byly na své nejnižší úrovni," uvedla Telekiová. Praha je také městem trvale plným amerických turistů a dlouhodobých návštěvníků, dodala.

USA povolují příjezd bez víza občanům 27 států. Na výzvy k rozšíření tohoto seznamu od českých, slovenských, polských a dalších představitelů odpovídají, že hledají cesty, jak postup při udělování víz zjednodušit, jejich zrušení ale v dohledné době nepřipouštějí. Důvodem je podle nich ochrana území USA před vstupem teroristů a snaha omezit nezákonné přistěhovalectví.

26.3. Sudetoněmecké krajanské sdružení vyzvalo českou vládu k dialogu

Představitelé Sudetoněmeckého krajanského sdružení vyzvali českého prezidenta Václava Klause, vládu i parlament k otevřenému dialogu o společné minulosti. Českou politickou elitu přitom vybídli, aby se distancovala od "zločinného vyhnání"

sudetských Němců z území tehdejšího Československa po druhé světové válce stejně jednoznačně, jako se německá vláda omluvila za zločiny spáchané na obyvatelstvu jiných národů ve jménu nacismu.

V memorandu, z něhož citovala agentura APA, sudetoněmecký landsmanšaft znovu požaduje zrušení takzvaných Benešových dekretů a amnestijního zákona z let 1945/1946 a odsouzení "veškerých křivd spáchaných v zemi na obyvatelstvu německého původu".

Podle Sudetoněmeckého krajanského sdružení není otázka majetku sudetských Němců zkonfiskovaného po válce v Česku na rozdíl od jiných zemí, například Litvy, Lotyšska, Maďarska nebo Rumunska, stále právně vyřešena. "Řada skvělých uměleckých památek, po staletí nesoucích pečeť německého osídlení, byla z části zničena či ponechána ve zchátralém stavu, nebo dílem opravena i za peníze sudetoněmeckých vyhnanců," tvrdí se v dokumentu.

Podle sudetskoněmeckých zdrojů se poválečné události dotkly více než tři milionů německých obyvatel a "v důsledku české brutality, podvýživy a nemocí" jich na 250.000 zahynulo. Česko-německá komise historiků se však shodla na mnohem menším počtu obětí v rozsahu mezi 15.000 a 25.000. Vysídleňské organizace se rovněž odvolávají na posudek Felixe Ermacory, někdejšího předsedy Komise pro dodržování lidských práv při Organizaci spojených národů (OSN), jenž v roce 1991 označil záležitost spojené s odsunem sudetoněmeckého obyvatelstva za genocidu.

Sudetoněmecký landsmanšaft v nejnovější iniciativě nabízí české straně "otevřený a upřímný dialog", jehož cílem má být "vyřešení společných problémů a smíření českého národa a sudetoněmecké menšiny."

"Apelujeme proto na vedoucí představitele českého státu, aby opustili politiku blokády a v evropském duchu zasedli k jednacímu stolu se zástupci sudetoněmeckých sdružení," píše se v prohlášení.

Takzvané Benešovy dekrety, soubor právních norem, které byly vydávány v letech 1940-1945 československým prezidentem Edvardem Benešem, mimo jiné umožnily zabavení majetku a vysídlení německy hovořícího obyvatelstva z poválečného Československa. Nebyl v nich však zakotven odsun; o něm rozhodly vítězné mocnosti na konferenci v Postupimi v srpnu 1945 s ohledem na roli, kterou německá menšina sehrála při rozdělení Československa a při okupaci.

27.3. Protiraketová základna USA by prý mohla být i v ČR

Spojené státy jsou blízko dohody s jednou ze tří evropských zemí o vybudování protiraketové pozemní základny. S odvoláním na vysokého představitele Pentagonu to ve svém internetovém vydání napsal list The Washington Times. Mezi kandidáty je podle něj kromě Británie a Polska i Česká republika. Na základně ve vybraném státě bude umístěno deset střel.

Vyjednávání o umístění základny, na jejíž vybudování je vyčleněno přes 100 milionů dolarů (zhruba 2,4 miliardy korun) a která by měla být součástí amerického protiraketového "deštníku", už nějakou dobu probíhají.

Evropská základna by měla zajišťovat ochranu před případným iránským raketovým útokem na starý kontinent či na USA, pokud Teherán v budoucnu vytvoří mezikontinentální rakety.

Očekává se, že proti základně bude Rusko, které by její vybudování mohlo považovat za ohrožení svých raketových sil. Experti ale dodávají, že deset střel se těžko dá srovnávat s tisíci ruských raketových hlavic.

Šéf amerického úřadu pro raketovou obranu Henry Obering řekl, že současný systém protiraketové obrany je sice zatím limitován, avšak byl by podle něj schopný odvrátit hrozbu útoku KLDŘ. Letos by měl být rozšířen o dalších 12 střel.

V listopadu polský list Gazeta Wyborcza napsal, že článkem systému by se mohlo stát Polsko, které o tom s Washingtonem údajně vyjednává již od roku 2004.

O tom, že by se nějakým způsobem mohla do systému americké protiraketové ochrany zapojit i ČR, naznačili v minulosti i někteří čeští představitelé. Například bývalý premiér Vladimír Špidla v roce 2002 řekl, že ČR postaví "prapory" na obranu proti zbraním hromadného ničení.

S myšlenkou protiraketového "deštníku" přišel už v 80. letech minulého století tehdejší americký prezident Ronald Reagan. Kvůli technickým potížím se záměr tehdy nepodařilo realizovat.

Současný systém zahrnuje detekci odpálených nepřátelských raket a jejich zničení v letu jinou raketou. Vybudování systému bylo i jedním z hlavních volebních slibů prezidenta George Bushe v předvolební kampani v roce 2000 a poté se stalo i jednou z priorit jeho prezidentství.

27.3. **Protiraketová základna USA by prý mohla být i v ČR nově vyjádření českého ministerstva obrany ve 2. odstavci

Spojené státy jsou blízko dohody s jednou ze tří evropských zemí o vybudování protiraketové pozemní základny. S odvoláním na vysokého představitele Pentagonu to ve svém internetovém vydání napsal list The Washington Times. Mezi kandidáty je podle něj kromě Británie a Polska i Česká republika. Na základně ve vybraném státě bude umístěno deset střel.

Česko z americké strany zatím žádný konkrétní návrh neobdrželo, řekl dnes ČTK mluvčí ministerstva obrany Andrej Čírtek. Podotkl, že dlouhodobě se vedou konzultace pouze na úrovni Severoatlantické aliance.

Na vybudování základny je vyčleněno přes 100 milionů dolarů (zhruba 2,4 miliardy korun). Měla by být součástí amerického protiraketového "deštníku", jehož součástí leží například na Aljašce či Marshallových ostrovech.

Evropská základna by měla zajišťovat ochranu před případným iránským raketovým útokem na starý kontinent či na USA, pokud Teherán v budoucnu vytvoří mezikontinentální rakety.

Očekává se, že proti základně bude Rusko, které by její vybudování mohlo považovat za ohrožení svých raketových sil. Experti ale dodávají, že deset střel se těžko dá srovnávat s tisícovkami ruských raketových hlavic.

Šéf amerického úřadu pro raketovou obranu Henry Obering řekl, že současný systém protiraketové obrany je sice zatím limitován, avšak byl by podle něj schopný odvrátit hrozbu útoku KLDŘ. Letos by měl být rozšířen o dalších 12 střel.

V listopadu polský list Gazeta Wyborcza napsal, že článkem systému by se mohlo stát Polsko, které o tom s Washingtonem údajně vyjednává již od roku 2004.

O tom, že by se nějakým způsobem mohla do systému americké protiraketové ochrany zapojit i ČR, naznačili v minulosti i někteří čeští představitelé. Například bývalý premiér Vladimír Špidla v roce 2002 řekl, že ČR postaví "prapory" na obranu proti zbraním hromadného ničení.

28.3. NATO přispěje 215 milionů Kč na sklad leteckého paliva v Náměšti

Infrastrukturní výbor NATO dnes schválil uvolnění 215 milionů korun z aliančních prostředků na výstavbu nového skladu pohonných hmot na letecké základně v

Náměšti nad Oslavou. Na modernizaci této základny aliance tak dosud schválila 715 milionů Kč.

První etapa modernizace náměšťské základny, zahrnující letištní plochy, osvětlovací techniku, záchytné lanové zařízení a pátevní kabelovod, byla dokončena loni. Nynější etapa zahrnuje výstavbu pracoviště pro kontrolu letecké munice, sklad tekutého kyslíku a výstavbu hangáru.

Jak ČTK sdělila stálá delegace ČR při NATO, dnešní rozhodnutí představuje v letošním roce druhý nejvýznamnější alianční příspěvek pro Česko z programu bezpečnostních investic NATO. Minulý měsíc týž výbor schválil 240 milionů Kč na rekonstrukci místa velení a řízení vzdušných operací.

Doposud, včetně dnešního rozhodnutí, byly České republice schváleny společné alianční prostředky ve výši přibližně 3,5 miliardy Kč na modernizaci letišť v Čáslavi a Náměšti, na výstavbu skladů pohonných hmot či zapojení do společného systému protivzdušné obrany NATO, a to včetně pořízení dvou stacionárních třídimenzionálních radarů protivzdušné obrany.

Roční příspěvek ČR do aliančních rozpočtů se pohybuje okolo 400 milionů korun.

29.3. Paroubek bude v Egyptě jednat o Blízkém východě i obchodě

S cílem potvrdit pozici Egypta jako tradičního partnera České republiky v arabském světě odjede dnes večer do Káhiry premiér Jiří Paroubek. Ve čtvrtek se setká se svým egyptským protějškem Ahmadem Nazífem a s generálním tajemníkem Ligy arabských států Amrem Músou.

Předseda české vlády bude jednat také se zástupci Egyptského mezinárodního fóra, podívá se i na místní tržnici. Doprovodí ho delegace podnikatelů. Původně měl s Paroubkem odletět rovněž ministr kultury Vítězslav Jandák, cestu ale zrušil kvůli hrožícím povodním. Místo na sever Afriky vyrazí kontrolovat situaci památek do jižních Čech, kde je volebním lídrem ČSSD.

Kromě hospodářské spolupráce bude Paroubek jednat také o současné situaci na Blízkém východě, kde hraje Egypt klíčovou roli. Nejsledovanější událostí je nyní vývoj v Izraeli po parlamentních volbách, v nichž zvítězila Strana pravého středu Vpřed (Kadima) prozatímního premiéra Ehuda Olmerta. Vítěz voleb už oznámil, že sice bude usilovat o rozhovory s Palestinci o konečném řešení jejich letitého konfliktu, ale v případě nutnosti bude jednat jednostranně.

Egypt patří k tradičním obchodním partnerům českých firem v arabském světě, v posledních letech ale vzájemné hospodářské vztahy stagnují. Pomoci oživit spolupráci by mohla asociační dohoda, kterou má Káhira stejně jako další severoafrické státy s Evropskou unií. České výrobky a zařízení mají v zemi pod pyramidami dlouhou tradici a dobrou pověst. Možnosti se otevírají v energetice, petrochemii, zemědělství a zavlažování či v rozvojových programech. Česko má zájem i na vytváření společných podniků a na společném působení na třetích trzích. V zemi je aktivní mladoboleslavská automobilka Škoda i strojírenská společnost Škoda Praha, která dodá zařízení pro dvě egyptské elektrárny.

Paroubkův předchůdce Vladimír Špidla navštívil Egypt v roce 2003, nynější premiér letos v únoru jednal v Maroku a Tunisku.

30.3. Paroubek se sešel s Mubarakem, probírali vývoj na Blízkém východě

Skoro dvouhodinovým rozhovorem s egyptským prezidentem Husním Mubarakem zahájil dnes premiér Jiří Paroubek krátkou návštěvu Káhiry. S jedním z nejmocnějších a nejdéle sloužících politiků na Blízkém východě probíral hlavně

situaci v regionu a osud mírového procesu po izraelských volbách a jmenování nové palestinské vlády, kterou tvoří zástupci radikálního hnutí Hamas.

Paroubek chce v Egyptě potvrdit tradiční vztahy obou zemí ještě z dob bývalého Československa a povzbudit hlavně obchodní spolupráci. Návštěvu ale o několik hodin zkrátí kvůli záplavám v Česku.

Po jednání s Mubarakem, kterého se zúčastnil i egyptský premiér Ahmad Nazíf, odjeli oba předsedové vlád k jednání delegací. Tyto rozhovory se zaměří hlavně na obchod a ekonomické vztahy. Poté se ještě Paroubek sejde s generálním tajemníkem Ligy arabských států Amrem Músou a vrátí se zpět do Prahy, aby se mohl večer zúčastnit mimořádné schůze kabinetu kvůli velké vodě.

Z dřívějšího odjezdu z Káhiry byli zklamaní hlavně podnikatelé, kteří premiéra doprovázejí - museli zrušit některé dohodnuté schůzky se svými obchodními partnery. Chápu ale, že premiér se rozhodl sledovat situaci v zaplavených oblastech osobně v republice. V Egyptě působí například společnosti Škoda Praha, Omnipol, Areo Vodochody, Technoexport nebo ČKD Praha.

30.3. Mubarak a Paroubek: Je třeba vyčkat na kroky Izraele i Palestiny

O situaci na Blízkém východě po izraelských a palestinských volbách jednal dnes téměř dvě hodiny v Káhíře premiér Jiří Paroubek s egyptským prezidentem Husním Mubarakem. S jedním z nejmocnějších a nejdéle sloužících politiků nejen arabského světa se shodl na tom, že je nutné vyčkat na kroky vznikajícího izraelského kabinetu v čele s prozatémním premiérem Ehudem Olmertem a nové palestinské vlády, kterou tvoří zástupci radikálního hnutí Hamas.

"Je třeba nechat oběma vládám čas, aby se projeví. Pak se uvidí," řekl novinářům Paroubek. Ocenil, že Mubarak zaujímá k osudu mírového procesu realistický a věcný přístup.

Hamas odmítá uznat Izrael a nevyklučuje možnost násilných akcí zaměřených na vznik samostatného palestinského státu. Olmert zase připustil jednostranné kroky vůči Palestincům, když nevyjdou rozhovory o mírovém řešení.

Egyptský premiér Ahmed Nazíf po jednání s Paroubkem uvedl, že palestinský lid nemá být trestán za to, že si svobodně vybral svoji vládu tím, že Spojené státy či Evropská unie mu budou kvůli Hamasu odpírat humanitární pomoc. Paroubek při zpáteční cestě do Prahy řekl novinářům, že Hamas vnímá Evropská unie jako teroristickou organizaci a pokud má být v budoucnu partnerem k jednání, musí změnit mnohé své postoje - včetně toho, že uzná židovský stát a nebude Izraeli upírat právo na existenci.

Egyptská strana podle Paroubka vybídla Českou republiku, aby plnila roli jakéhosi informátora mezi arabským světem a Západem. Paroubek proto z dnešního jednání s Mubarakem o Iráku vypracuje po návratu memorandum, které předá lídrům EU i americkému velvyslanci v Praze. Obsah je podle něj důvěrný. Později uvedl, že Mubarak chce upozornit Západ na možná rizika neočekávané eskalace napětí v Iráku i Iránu.

Paroubek přijel do Egypta potvrdit tradiční vztahy obou zemí ještě z dob bývalého Československa a oživit obchodní spolupráci. Návštěvu, kterou ukončil setkáním s generálním tajemníkem Ligy arabských států Amrem Músou, ale zkrátil kvůli záplavám v Česku. Při rozhovoru se šéfem ligy, která sdružuje 22 arabských států, se Paroubek dotkl i otázky karikatur proroka Mohameda, jejichž zveřejnění v evropském tisku vyvolalo bouři nevole v muslimském světě. "Já si myslím, že je třeba tolerovat jak evropské hodnoty, to znamená svobodu slova, tak hodnoty arabské,"

řekl český premiér. Odpoledne odletěl do Prahy, aby se mohl večer zúčastnit mimořádné schůze kabinetu kvůli velké vodě.

Z dřívějšího odjezdu byli zklamaní hlavně podnikatelé, kteří premiéra doprovázejí - museli zrušit některé schůzky se svými obchodními partnery, odpadla i večeře s egyptskými byznysmeny.

V Egyptě působí například společnosti Škoda Praha, Aero Vodochody, Technoexport, ČKD Praha či Omnipol, po místních ulicích jezdí škodovky. České firmy mohou do země pyramid dodávat čističky odpadních vod, zavlažovací zařízení i elektrárny, renovovat cukrovary, stavět silnice nebo rekonstruovat železnice. "Egypt potřebuje pokročilé technologie, pracovní síly má," uvedl český premiér. Na podzim se má v Praze uskutečnit česko-egyptské podnikatelské fórum, dorazit má i Nazíf a ekonomičtí ministři.

Součástí delegace má být také egyptský ministr obrany a vojenského průmyslu, aby s českými politiky a podnikateli jednal o vojenské spolupráci a možných dodávkách armádní techniky. Egyptská armáda nyní využívá cvičné letouny L-59 z Aera Vodochody, již několik let - a zatím bez výsledku - se vedou jednání o dodávce nových letounů L-159. "Cesta je otevřena, záleží na příštích jednáních, zda to bude dotaženo do konce," komentoval současnou situaci Paroubek. O dodávkách letadel české výroby jednal v Káhiře v roce 2003 už jeho předchůdce Vladimír Špidla.

31.3. V Bratislavě otevřeli Českou knihovnu

Návštěvníci bratislavské Univerzitní knihovny si mohou ode dneška půjčovat českou literaturu v nové České knihovně, která vznikla jako projekt slovenského a českého ministerstva kultury. Otevřeli ji dnes slovenský ministr kultury František Tóth a jeho český kolega Vítězslav Jandák.

Na otevření České knihovny přicestovalo do Bratislavy i několik českých spisovatelů, aby jí symbolicky věnovali po jedné knize. Knihu s názvem Praha pravěká přinesl do Bratislavy ministr Jandák. "Je to velmi krásná publikace. Může pomoci odborné i laické veřejnosti v tom, aby se podívala, jak vznikala Praha," řekl ČTK Jandák.

Do symbolické poličky České knihovny dnes přinesli své knihy také Lenka Procházková, Ivan Binar, Eda Kriseová, Alexandra Berková, Petr Kršák a Květa Legátová. Šestaosmdesátiletá spisovatelka přinesla čtyři knihy - soubory rozhlasových her a román Želary. "Samozřejmě čteme slovensky stejně jako česky, přesto však ta jazyková vazba trochu upadá. Za první republiky mi bylo úplně jedno, zda čtu českou nebo slovenskou knihu. Dnes už to tak jedno není," sdělila ČTK spisovatelka.

Podle generálního ředitele UK Tibora Trgini bude Česká knihovna mezi slovenskými čtenáři propagovat český jazyk, českou vědu, kulturu a literaturu.

V Praze by se měla otevřít Slovenská knihovna 4. května. Nákup českých knih pro slovenskou Univerzitní knihovnu uhradí české ministerstvo kultury, naopak slovenské knihy pro českou Národní knihovnu zaplatí slovenské ministerstvo. V obou případech má jít o částku 520.000 slovenských korun ročně (asi 395.000 Kč). To podle Trgini znamená, že Univerzitní knihovna za rok nakoupí asi tisíc nových titulů.

UK je jedinou knihovnou na Slovensku, která od založení v roce 1919 povinně přebírala do svých fondů po jednom výtisku z titulů vydávaných na území Česka. V současnosti má podle Trgini 600.000 českých knih, což představuje asi čtvrtinu jejího fondu.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

1.3. Rodiny tří českých obětí lednového katovického neštěstí dostanou odškodnění

Rodiny tří českých obětí lednového katovického neštěstí dostanou zhruba po 250.000 korunách odškodnění. "Tuto sumu pozůstalým vyplatí pojišťovna," řekl v úterý ČTK český generální konzul v Katovicích Josef Byrtus. Další peníze pro pozůstalé přislíbila polská vláda a parlament, pomoci by rodinám zřejmě mohly také prostředky z humanitárních sbírek.

6.3. Na bruselské vernisáži výstavy o Národním divadle bylo plno

Ve švech praskaly dnes večer stísněné prostory Českého centra v Bruselu při vernisáži výstavy o Národním divadle. Podívat se přišli krajané, čeští diplomaté, lidé z institucí EU i něco belgických divadelníků. Na fotografiích a několika dalších exponátech se jim odvinula minulost i současnost první české divadelní scény.

"Smyslem je prezentovat v Bruselu zejména dnešní tvorbu, krátce pak také historii tří souborů divadla. Přidali jsme oddíl, který mapuje inscenace Mozartových oper ve Stavovském divadle, abychom připomněli letošní skladatelovo výročí. Krátce ukazujeme historii budovy, architektury, požáru, zkrátka vzniku divadla," vyložil ČTK ředitel ND Daniel Dvořák.

Fotografie doplňuje několik divadelních kostýmů a také Dvořákova maketa scény k inscenaci opery Johna Adamse Smrt Klinghofferů, jež měla v režii Jiřího Nekvasila a v hudebním nastudování Ralfa Kirchera v historické budově premiéru v květnu 2003. Do Belgie přivedla divadlo vedle přítomnosti Českého centra také snaha se více sblížit se zemí, která je zhruba stejně lidnatá jako ČR, má podobné dějinné rysy i některé společné divadelní vzpomínky - například mnohaleté hostování Otomara Krejčí ve zdejších divadlech v době, kdy měl slavný režisér zakázáno působit doma. Dvořák by chtěl na tyto body navázat, najít cesty k belgickému divadlu a uspořádat významnější akce v roce 2009, až bude během českého předsednictví v EU na zemi upřena pozornost.

Podotkl, že Národní se chce obecně více prezentovat v zahraničí, protože má co nabídnout. "Patří k tomu nejlepšímu v Evropě," uvedl. Loni se podobná výstava konala úspěšně v Paříži, na podzim se chystá expozice v Madridu.

8.3. Česko má velvyslanectví v domě bývalého lucemburského premiéra

Vila, v níž v Lucemburku nově sídlí české velvyslanectví, patřila někdejšímu lucemburskému premiérovi Pierru Wernerovi. Dům nabídl jeho rodina České republice, která ho zakoupila v roce 2002 a posléze za 46 milionů korun zrekonstruovala. "Splnilo se tak přání rodiny Wernerových, aby dům sloužil nové Evropě," uvádí ministerstvo zahraničí na svých stránkách www.mzv.cz

Nové sídlo velvyslanectví v Lucemburku otevřel prezident Václav Klaus při své návštěvě tohoto členského státu EU.

V Lucembursku je podle ministerstva vila velmi známá a považuje se za součást národního kulturního dědictví. Nachází se v historickém centru města na prestižní adrese. Dům z roku 1915 je příkladem vily z přelomu století, v níž doznívají v uměřené podobě prvky tradičního pozdního historismu a která není ovlivněna soudobými modernistickými trendy v architektuře, přiblížilo ministerstvo.

Prvním obyvatelům domu byl metalurgický inženýr a průkopník ocelářského průmyslu v Číně Eugène Ruppert. Zachovaly se některé čínské prvky, které nechal

do vily zakomponovat, stejně jako typická lucemburská mozaika u vstupu do domu. Po něm se sem nastěhoval Werner, který tu bydlel mezi roky 1955 až 2001.

8.3. Visegrádské země pro posílení civilní spolupráce v regionu

Pro posílení občanských forem spolupráce zemí takzvané Visegrádské skupiny se dnes v Budapešti vyslovili ministři zahraničních věcí Maďarska, Slovenska, Polska a České republiky. Ministři se dohodli, že se roční rozpočet mezinárodního visegrádského fondu zvýší z dosavadních 3,2 milionu eur (asi 90 milionů korun) na pět milionů eur (téměř 150 milionů korun). Oznámila to agentura MTI.

Novým koordinátorem visegrádského fondu pro příští tři roky bude bývalý maďarský velvyslanec v České republice Kristóf Forrai.

"Fond má velmi důležitou úlohu při upevňování civilní spolupráce Visegrádské skupiny. Předpokládáme, že více peněz bude znamenat i více zajímavých projektů na regionální úrovni," řekl novinářům na tiskové konferenci po zasedání maďarský ministr zahraničních věcí Ferenc Somogyi.

Šéf slovenské diplomacie Eduard Kukan na schůzce předložil návrh, aby visegrádské státy koordinovaly dobu školních prázdnin. "Pravidelné studentské výměny by mohly přispět k posílení pocitu příslušnosti k regionu," poznamenal Kukan.

Somogyi oznámil, že jubilejní setkání předsedů vlád čtyř visegrádských zemí k 15. výročí vzniku skupiny se uskuteční koncem pololetí v maďarském Visegrádu. Od Maďarska poté v druhém pololetí převezme předsednickou funkci Slovensko.

"Visegrád za uplynulých 15 let prokázal svou životaschopnost. Spolupráci považují za účinnou a užitečnou nejen mezinárodní fóra, ale i mezinárodní veřejné mínění," řekl šéf maďarské diplomacie.

"Visegrád je v dnešní Evropě považován za dobrou značku," citovala MTI slova českého ministra zahraničí Cyrila Svobody.

"Slovensko jako nestálý člen Rady bezpečnosti zastupuje zájmy Visegrádu i v OSN. Velvyslanci čtyř zemí své kroky pravidelně konzultují," řekl slovenský ministr Kukan. Blížící se parlamentní volby na Ukrajině a prezidentské volby v Bělorusku dávají naději na demokratické změny, uvedl podle MTI před novináři Svoboda. "V případě Běloruska se to ale zdá být velmi těžké," dodal.

Nemocného polského ministra zahraničních věcí na schůzce zastupoval náměstek státního tajemníka Witold Waszczykowski, který na poradě zdůraznil význam visegrádské spolupráce v energetické oblasti.

9.3. Ministři zahraničí EU se soustředí na Kosovo a Černou Horu

O osudu Kosova a o vztazích k Černé Hoře a Srbsku po případném rozpadu jejich soustátí budou jednat ministři zahraničí EU v pátek a v sobotu na neformální schůzce v rakouském Salcburku. Nečekají se od nich žádná definitivní stanoviska, spíše vyjasnění názorů, jež má usnadnit budoucí rozhodování o těchto velmi ožehavých krizových bodech za humny Evropské unie. Za ČR bude přítomen Cyril Svoboda, za Slovensko Eduard Kukan.

Podle diplomatů v Bruselu směřuje diskuse o Kosovu pomalu ke konceptu "podmíněné nezávislosti", tedy formální samostatnosti provincie, ovšem se silnou mezinárodní přítomností v roli rozhodčí instance, případně záchranné brzdy. Takové těleso by se opíralo nejen o EU, ale také o NATO, OBSE a Radu Evropy; mělo by zřejmě podobu jakéhosi úřadu vysokého představitele. Podobně už mezinárodní společenství postupovalo v Bosně.

Nedávný názor českého premiéra Jiřího Paroubka, že by se Kosovo mělo rozdělit podle národnostního hlediska, nemá tedy valnou podporu a ČR ho nebude podle týchž zdrojů prezentovat; česká diplomacie se naopak už přiklání ke zmíněnému většinovému pohledu. "Problém je i v tom, že rozdělení Kosova nepodporují zásadně ani Srbové, ani část kosovských Albánců," řekl ČTK diplomat členské země, který se touto problematikou zabývá.

11.3. EU odsoudila zatýkání opozičních politiků v Bělorusku

Ministři zahraničí členských zemí EU odsoudili další zatýkání opozičních politiků v Bělorusku krátce před prezidentskými volbami. "Jsme rozhořeni. Vyzývám, aby byli okamžitě propuštěni a aby Bělorusko respektovalo mezinárodní demokratické standardy," řekla na okraji schůzky v Salcburku eurokomisařka pro vnější vztahy Benita Ferrerová-Waldnerová.

Podle pátečního sdělení zadržela běloruská policie Vincuka Viačorku, spolupracovníka opozičního kandidáta Aljaksandra Milinkeviče. On a čtyři další aktivisté byli vzápětí odsouzeni na dva týdny do vězení.

Šéfové diplomacií mluvili o tom, jak by měla EU reagovat, pokud bude při hlasování 19. března očekávané vítězství prezidenta Alexandra Lukašenka doprovázeno podvody a přehmaty. Shodovali se v tom, že jakékoli další postihy musí být cíleně zaměřeny na exponenty režimu a že naopak s běloruskou společností je třeba pěstovat stále intenzivnější vztahy.

"Jsem zastáncem toho, čemu se říká mnohvrstevný dialog," řekl ČTK český ministr Cyril Svoboda. Představuje si ho jako kontakty nejen s oficiálními představiteli, ale zejména s občanskými organizacemi, univerzitami, školami, regiony či municipalitami. Má za to, že právě zde musí EU být aktivní.

Nepředpokládá, že by prezident Lukašenko znemožnil příjezd početných pozorovatelů Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), kteří mají na volby dohlížet; z ČR jich má být 40.

"Myslím, že dostanou víza. Prezidentu Lukašenkovi půjde o to sehrát ne divadlo, ale divadélko, protože to, co předvádí, nemá uměleckou, ale jen ochotnickou úroveň." Zdůraznil, že čeští pozorovatelé byli vybráni hlavně na základě znalosti ruštiny. "Jde o to, aby mohli ve volebních místnostech mluvit s lidmi, aby se domluvili a komunikovali," řekl.

11.3. **Draškovič: Škoda, že Milošević nebyl souzen v Bělehradě

Srbský ministr zahraničí a zapřísáhlý odpůrce bývalého jugoslávského prezidenta Slobodana Miloševiče Vuk Draškovič dnes nelitoval jeho smrti, ale jen toho, že byl souzen nikoli v Bělehradě, ale v Haagu.

"Je škoda, že nečelil spravedlnosti v Bělehradě," řekl Draškovič novinářům na okraj neformální schůzky ministrů zahraničí EU a Balkánu. Odmítl Miloševičovu smrt podrobněji komentovat. "Mám pro to osobní důvody. Miloševič zorganizoval vraždy mnoha členů mé strany, mé rodiny, nařídil, aby se usilovalo o můj život. Co k tomu tedy mohou říci?"

Skoupý na komentáře byl i český ministr zahraničí Cyril Svoboda. "V tomto případě boží mlýny mlely rychleji než lidská spravedlnost," podotkl. Podobně se vyjádřil šéf slovenské diplomacie Eduard Kukan. "Zdá se, že to byla přirozená smrt. Život to nakonec vyřešil místo všech mezinárodních tribunálů," uvedl.

Jménem EU reagovala šéfka rakouské diplomacie Ursula Plassniková. "Odchod jakékoli lidské bytosti je vždycky smutným okamžikem," řekla před novináři. "Pro Bělehrad to nic nemění na potřebě se vyrovnat s dědictvím minulosti, jejíž součástí

Milošević byl. To bude jedna z velkých výzev pro tento region," uvedla. Dodala, že unii jde na Balkáně nyní o usmíření a o trvalý mír.

O tom, že Milošević zemřel přirozenou smrtí, mluvil před novináři i francouzský ministr zahraničí Philippe Douste-Blazy. Usoudil, že scénu opustil jeden z hlavních aktérů, ne-li hlavní aktér balkánských válek konce 20. století. "Chtěl bych vzpomenout na desetitisíce mužů, žen a dětí, na všechny ty, kdo tolik trpěli etnickými čistkami, které Milošević vymýšlel a plánoval."

Podle německého ministra Franka-Waltera Steinmeiera byl Milošević "člověkem minulosti", jehož smrt "nemá a nesmí mít důsledky pro úsilí učinit ze západního Balkánu prostor míru, stability a blahobytu".

11.3. EU potvrzuje, že čeká na balkánské země, ale nespěchá nově

Evropská unie dnes potvrdila, že počítá s budoucím přistoupením zemí západního Balkánu. Zároveň dala na vědomí, že naplnění tohoto cíle je podmíněno nejen pokrokem těchto států, ale i připraveností EU je vstřebat.

Ministři zahraničí "pětadvacítky" a jejich kolegové z kandidátských zemí a zemí západního Balkánu na neformální schůzce v rakouském Salcburku schválili prohlášení, ve kterém potvrdili, že "budoucnost západního Balkánu leží v Evropské unii". Vyjádřili "odhodlání bezesbytku splnit závazky ze summitu v Soluni" v roce 2003, kde EU slíbila Chorvatsku, Makedonii, Bosně a Hercegovině, Albánii, Srbsku a Černé Hoře, že s nimi počítá, až budou připraveny.

Na druhé straně dokument připomněl, že pokrok na cestě do EU závisí nejen na reformách v balkánských zemích a na jejich spolupráci s mezinárodním tribunálem pro zločiny spáchané v bývalé Jugoslávii (ICTY), ale také na připravenosti samotné unie. "Absorpční kapacitu EU je třeba brát v úvahu," stojí v textu, který v tomto směru ovlivnila především Francie.

Ukázalo se, že členské státy jsou rozděleny na dvě skupiny. Jedna argumentuje, že mír a stabilitu na Balkáně lze udržet jen nabídkou členství tamním zemím. Další si přeje mluvit jen o "evropských vyhlídkách", jejichž cílem nemusí být nutně vstup do EU. ČR a Slovensko se jasně hlásí k prvnímu názoru, Francie je naopak proti němu. "Jasně chceme těmto zemím dát perspektivu členství v EU. To je cíl, kterého se má dosáhnout, ať to bude zítra, za pět nebo za 15 let," řekl český ministr Cyril Svoboda. Rakouská ministryně Ursula Plassniková, která schůzi předsedala, také nepochybuje. "Bez Balkánu je evropská integrace neúplná. Jsou to potenciální kandidáti členství," řekla.

Naopak francouzský Philippe Douste-Blazy považuje za předčasné cokoli slibovat. "Potvrzujeme evropskou perspektivu pro tyto země, pak se uvidí. Pro další rozšiřování však potřebujeme podporu občanů," řekl na tiskové konferenci. Připomněl loňský negativní výsledek referenda o euroústavě ve své zemi a žádal, aby se unie bavila napřed o své budoucnosti, než rozhodne o přijímání dalších zemí. EU jedná o vstupu s Chorvatskem. Makedonii udělila status kandidátské země. S Albánií má dohodu o stabilizaci a přidružení a o podobných dohodách jedná se Srbskem a Černou Horou a s Bosnou a Hercegovinou.

Slovenský ministr Eduard Kukan si pochvaloval, že jednání s těmito zeměmi je dnes konkrétnější, obsažnější a otevřenější než kdy dříve. "Evropská perspektiva znamená přijetí, i když ne rychlé, upřímný obsažný dialog a neustálé sblížení," řekl ČTK. Vysoký představitel Javier Solana se radoval, že se s nimi dnes mluví "jako v rámci jedné rodiny".

Ministři se soustředili také na ožehavý problém budoucnosti Kosova. Podle Strawa je jeho nezávislost "takřka nevyhnutelná"; slovinský Dimitrij Rupel si ji "dovede

představit" a nizozemský Bernard Bot ji podmiňuje "velmi přísným dodržáním všech podmínek", zejména respektováním práv menšin.

Kukan míní, že není správné předjímat výsledek jednání, které bude složité. "Takové výroky demotivují jak Albánce, tak Srby, vytvářejí dojem, že je předem rozhodnuto. Nyní je naopak třeba udělat prostor pro plodné jednání obou stran."

Svoboda se naopak domnívá, že je třeba od začátku mluvit o všech alternativách. Nelíbí se mu úvahy o jakémsi režimu mezi autonomií a nezávislostí. "Buď je to jedno, nebo druhé. Více než autonomie, to už je podle mne samostatnost."

V Salcburku se podle něj nejednalo o rozdělení Kosova podle národností, jak před časem navrhoval český premiér Jiří Paroubek. "To tady nezmínil vůbec nikdo, a mluvilo hodně lidí," řekl. Očekává, že tempo jednání o Kosovu ovlivní nálada po květnovém referendu o samostatnosti v Černé Hoře; pochybuje, že se status provincie podaří vyřešit do konce roku.

Za naprosto nepřijatelnou označil samostatnost Kosova srbský prezident Boris Tadić. V rozhovoru pro rakouský list Der Standard uvedl, že takové řešení by znamenalo destabilizaci celého regionu, konec křesťanské kultury v Kosovu a vedlo by fakticky k etnické čistce.

12.3. Na oslavách kambodžsko-českých vztahů zněl Smetana a zpíval král

Při sobotním zahájení oslav 50. výročí československo-kambodžského přátelství zazněla v Phnompenhu árie Proč bychom se netěšili ze Smetanovy opery Prodaná nevěsta. S českými hudebníky si ji zazpíval osobně i kambodžský král Norodom Sihamoni, který v oficiálním projevu hovořil nakonec také česky. ČTK to sdělil český velvyslanec Jiří Šitler, který byl zahájení oslav přítomen.

Událost nese název obrazu Vzdálené světy, do nějž malíř František Kupka vkomponoval khmerský motiv.

Podle velvyslance překvapil král přítomné diplomaty i ostatní Kambodžany svou uvolněností a aktivní účastí na programu. Vystupovala také jeho bývalá učitelka hudby Anna Huječková a tanečník Vlastimil Harapes.

Norodom Sihamoni v Praze studoval v 60. a 70. letech a hovoří dodnes velmi dobře česky. Na ranní audienci řekl české delegaci, s níž hovořil v jejím rodném jazyce, že mu studium v Čechách hodně dalo. Věnoval se zde tanci a vystupoval mimo jiné i v Čajkovského Louskáčkovi a Spící krasavici.

Na podzim do Prahy zavítá kambodžský balet a není vyloučeno, že s ním přijede také Norodom Sihamoni.

Sobotní oslavy se konaly ve vyzdobených zahradách phnompenhského divadla Chaktomouk. Podle přítomných lidé prožívali magický večer v pohnutí a údivu nad sepětím panovníka s Čechami. Všechny král ohromil, když na závěr oficiálního projevu vyměnil khmerštinu za češtinu a kromě jiného podotkl, že někdejší Kupkovy vzdálené světy dnes vzdálené přestaly být.

23.3. Svoboda rozdal na summitu EU poselství vůdce běloruské opozice

Český ministr zahraničí Cyril Svoboda dnes rozdal svým kolegům na summitu Evropské unie poselství předáka běloruské opozice Aljaksanda Milinkeviče. Děkuje v něm vládám zemí EU za morální podporu a líčí bezpráví a strach, které doprovázely nedělní volby hlavy státu i povolební období.

Svoboda měl původně v úmyslu prosadit, aby byl Milinkevič na summit pozván, narazil však na neochotu předsedajícího Rakouska. Chtěl proto, aby opoziční politik zajel aspoň na dnešní schůzku konzervativních premiérů sdružených v Evropské

lidové straně, která summitu EU předcházela. Ani tam však nedorazil, údajně proto, že nechtěl odjet ze země v době pokračujících demonstrací.

Milinkevič v dopise líčí, že při prezidentských volbách byly porušeny všechny mezinárodní normy. Představitelé režimu podnikli "nevidané kroky k úplné likvidaci demokratické politické sféry země", byla "úplně zastavena činnost nestátních sdělovacích prostředků" a "tisíce aktivistů jsou nezákonně zadržovány a bity" policií. Poukazuje na to, že prezident Alexandr Lukašenko neměl právo na další zvolení, pokračuje tedy neústavně. Opírá se o represivní aparát a soudy, které jsou zcela v rukou výkonné moci. "V zemi zavládlo bezpráví s strach," píše Milinkevič.

Vysvětluje, že demokratické síly jsou odhodlány pokračovat v boji za změny. Mají za sebou úspěšnou volební kampaň, ve které předvedly občanům, že jsou skutečnou demokratickou alternativou k diktátorskému režimu.

Svoboda má v úmyslu nastolit téma Běloruska při dnešní večeři s ostatními ministry zahraničí, kde se má mluvit hlavně o budoucnosti EU včetně dalšího rozšiřování. Podobný požadavek vznesly Litva a Polsko.

24.3. ČR a dalších sedm členů EU připravují sankce proti Bělorusku

Česko a dalších sedm členských států Evropské unie prosazují na summitu unie v Bruselu plán sankcí proti režimu běloruského prezidenta Alexandra Lukašenka. Řekl to ve čtvrtek večer na okraj summitu polský ministr zahraničí Stefan Meller s tím, že návrh plánu je iniciativou jeho českého kolegy Cyrila Svobody, uvedla agentura AFP. "Plán má tři části: posouzení (nedělních) běloruských voleb, návrh sankcí a výzvu mezinárodnímu společenství, aby podpořilo náš pohled na věc," řekl šéf polské diplomacie novinářům bez upřesnění zamýšlených sankcí. Ty se podle něj upřesní na dnešním závěrečném jednání summitu.

Český návrh podporují Polsko, Slovensko, baltské země, Dánsko a Švédsko, dodal Meller. Vyjádřil naději, že tento plán bude zahrnut do závěrů summitu, které schválí 25 šéfů států a vlád EU, přestože se jejich ministři zahraničí v pondělí původně rozhodli, že by se neměly ihned zavádět proti Minsku nové sankce.

Současná sankční opatření zakazují vstup do zóny EU šesti vysokým běloruským představitelům, kteří jsou podezřelí, že se podíleli na zmizení několika představitelů běloruské opozice a jednoho novináře v minulých letech. Měli se také podílet na volebních podvodech při referendu v roce 2004, které dalo Lukašenkovi právo stále kandidovat na prezidenta po vypršení každého svého mandátu. Lukašenko, nazývaný posledním diktátorem Evropy, je u moci od roku 1994.

28.3. Cyril Svoboda se bude na sjezdu ELS ucházet o post místopředsedy

Český ministr zahraničí Cyril Svoboda bude tento týden usilovat o funkci místopředsedy Evropské lidové strany (ELS), která v rámci Evropské unie sdružuje křesťanskodemokratické strany. Svoboda, který je rovněž místopředsedou Křesťanské a demokratické unie-Československé strany lidové, je jedním ze 16 kandidátů, z nichž vyberou účastníci pátečního kongresu v Římě deset místopředsedů.

Na nejvyšší úřad předsedy kandiduje jako jediný opět belgický expremiér Wilfried Martens.

Účastníci se budou věnovat převážně evropským tématům, mimo jiné osudu ústavní smlouvy zamítnuté loni v referendech ve Francii a v Nizozemsku. "ELS je přesvědčena, že by správné vypracovat ústavní smlouvu jako nový základ pro EU. Přejeme si, aby se cíle a reformy v ní navržené staly realitou a zajistily, že EU bude

fungovat průzračněji, demokratičtěji a účinněji. To posílí podporu EU mezi občany," píše se v návrhu manifestu, který bude na kongresu schválen.

Ve čtvrtek promluví ke shromážděným delegátům německá kancléřka Angela Merkelová, předseda Evropské komise José Barroso, rakouský kancléř Wolfgang Schüssel, italský premiér Silvio Berlusconi; celkem bude přítomno 15 šéfů států a vlád včetně slovenského premiéra Mikuláše Dzurindy. Z ČR přijede delegace KDU-ČSL, nikoli však ODS. Mirek Topolánek byl podle bruselského zdroje ELS pozván, ale nedostaví se.

Z kongresu má vzejít podnět pro "přemýšlení" o budoucnosti EU; tento proces má být vyhodnocen na červnovém summitu unie. Podle šéfa klubu ELS v Evropském parlamentu Hanse-Gerta Pötteringa se křesťanští demokraté "rozhodně přihlásí k evropským hodnotám a identitě".

O křeslo místopředsedy se uchází vedle Svobody například francouzský exkomisař, bývalý ministr zahraničí Michel Barnier, polský politik, europoslanec Jacek Sariusz-Wolski, bývalá bulharská ministryně zahraničí Naděžda Michajlovová či maďarský expremiér Viktor Orbán. Mluvčí klubu ELS-ED Robert Fitzhenry ČTK řekl, že "Svoboda má podle všeobecného mínění velmi dobré šance".

29.3. V EU se opět tiše mluví o euroústavě

V příštích týdnech uplyne rok od referend, ve kterých Francouzi a Nizozemci odmítli ústavní smlouvu Evropské unie. Od té doby trvá v EU politická a institucionální krize, kterou se zatím žádná předsednická země ani Evropská komise nepokusily řešit. "Období na přemýšlení", vyhlášené na loňském červnovém summitu, přineslo jen hubené plody; všeobecně se má za to, že k žádné pořádné reflexi zatím nedošlo.

Belgický premiér Guy Verhofstadt soudí, že místo debaty trvá nadále siesta. Je výrazným stoupencem názoru, že stojaté vody lze rozpohybovat jedinež pokračováním v ratifikaci. Smlouvu schválilo zatím 14 zemí z 25. Podle jejího textu se musejí státníci zabývat dalším postupem v okamžiku, kdy ji přijme 20 zemí.

"Je správné pokračovat v ratifikaci, ačkoli šanci ústavu zachránit nepovažuji za velkou. Ratifikace zvýší tlak, abychom vymysleli, jak má vypadat budoucnost Evropy," řekl Verhofstadt tento týden v rozhovoru pro list Financial Times Deutschland.

Na summitu minulý týden proskočily dohady, že Finsko, které se ujme předsednictví v EU od července, hodlá během svého pololetí ústavu ratifikovat a podnítit tak podobné kroky v Estonsku, v Portugalsku, případně v Irsku, Dánsku či Švédsku. Podle sdělení finského mluvčího v Bruselu se nyní debatuje v parlamentu o tom, jak nejlépe takový krok načasovat. "Uvažuje se, zda spěchat, nebo naopak postupovat pomalu a vyvolat naléhavý tlak až v období po francouzských prezidentských volbách," podotkl.

Z prohlášení německé kancléřky Angely Merkelové je zřejmé, že Berlín by chtěl dát rozhodující podnět pro řešení nynější krize. Předseda unii bude v prvním pololetí příštího roku, tedy v době, kdy by mělo dojít ke střídání ve francouzském Elysejském paláci. Merkelová naznačila, že by se pak ústava mohla učinit stravitelnější srozumitelným prohlášením, které by vyložilo její podstatu, smysl a cíle. Pokud by se konala další referenda, vyslovovali by se lidé spíše k tomuto textu než ke třísetstránkové smlouvě.

Podobný názor hájí i český ministr zahraničí Cyril Svoboda. V rozhovoru pro bruselský webový portál EUObserver uvedl, že by měl být lidem předložen krátký text o dvou až třech stranách, který by vyložil, co pro občany unie znamená, například v oblasti bezpečnosti, ekonomiky či obchodu. "Pozornost lidí by se tak soustředila na

to, co opravdu od EU očekávají," uvedl s tím, že právní a institucionální otázky by měly být ponechány odborníkům.

Domnívá se, že jinak by se na ústavní smlouvě nemělo mnoho měnit, protože k lepšímu kompromisu členské státy sotva dojdou. Je proti názoru podporovanému zejména silnou skupinou poslanců EP, že by ústavodárný proces měl začít znovu svoláním reprezentativnějšího Konventu.

Řada čelných politiků v unii v čele s francouzským ministrem vnitra a pravděpodobným kandidátem na prezidentský úřad Nikolasem Sarkozym zase navrhuje, aby se lidem v referendech předkládaly jen první a druhá část ústavy, které jsou stručné a pochopitelné. Obsáhla třetí část by z ní byla vyjmuta a předložena ke schválení parlamentům jako běžné zákony. To by umožnilo relativně rychle zavést změny nezbytné pro řádné fungování unie. Odpůrci takového postupu ovšem namítají, že celá smlouva je vyvážený celek, výsledek řady recipročních ústupků, a bez třetí části postrádá smysl.

Za této situace se znovu a znovu vynořují nápady, zda by nebylo lépe vytvořit menší skupinu zemí, jež by se oddaly skutečně hluboké integraci, a ostatním nabídnout volnější zapojení. Nejdále došel v nedávné knize Verhofstadt, podle něhož by země eurozóny vytvořily silně integrované "spojené státy evropské", jež by se staly jádrem "organizace evropských států", do níž by se zapojily ostatní.

O osudu euroústavy a budoucnosti EU se bude bohatě diskutovat koncem týdne na kongresu Evropské lidové strany v Římě. Křesťanskodemokratičtí a konzervativní politikové ze tří desítek evropských zemí se podle návrhu manifestu chtějí rozhodně přihlásit k ústavě a jejímu uvedení do života. Konečné znění však bude předmětem sváru, neboť na návrh mají účastníci velmi odlišné názory - to, co podporují Němci nebo Belgičané, se jen málo zamlouvá Nizozemcům nebo Polákům.

29.3. Diplomata dělá nejen odbornost, ale i charakter, tvrdí Gruša

Dlouholeté zkušenosti z působení na zastupitelských úřadech v Německu a v Rakousku a "jemné odstíny umění vyjednávat" nyní předává někdejší český velvyslanec Jiří Gruša svým následníkům z postu ředitele Diplomatické akademie ve Vídni. Nejstarší zařízení svého druhu v Evropě nabízí doplňkové vzdělávání absolventům univerzit různých studijních směrů, kteří hodlají pracovat v diplomacii, v mezinárodních organizacích nebo v nadnárodních firmách. V sobotu 1. dubna uplyne rok od Grušova nástupu do funkce.

"Moje očekávání se rozhodně naplnila. Prožil jsem tu zatím velice dynamické období," pochvaloval si v rozhovoru pro ČTK sedmašedesátiletý spisovatel a někdejší disident, který od roku 1998 až do předloňska vedl v rakouské metropoli českou ambasádu. S novou rolí přišlo i jiné poslání. "Studentům se snažíme vtisknout nejen know-how, ale také étos diplomacie. V dnešním světě je možnost kontaktu stále vyšší, narážejí na sebe hodnotové systémy. V diplomacii vedle vědomostí o oblasti a otázce, kterou děláte, potřebujete i osobní image a charakter," míní Gruša.

Celosvětově uznávanou vídeňskou instituci, založenou z iniciativy moravského šlechtice a rakouského státního kancléře hraběte Václava Antonína Kounice již v roce 1754, navštěvuje v současné době ročně kolem 120 posluchačů z celého světa. Loni k nim přibyla například i Nina Veškrnová, dcera manželky bývalého prezidenta Václava Havla, absolventy jsou však třeba také současní ministři zahraničních věcí Chorvatska či Brazílie. Úředním jazykem je angličtina a zájem o maximálně dvouleté studium pětinasobně překračuje možnosti akademie, a to navzdory tomu, že roční výuka přijde i na více než 8000 eur (přes 230.000 korun).

V roce 1990 byl Gruša jmenován prvním polistopadovým velvyslancem Československa ve Spolkové republice Německo a o tři roky později se stal prvním českým velvyslancem v téže zemi. I později v průběhu svého působení na ambasádě ve Vídni absolvoval řadu citlivých diplomatických jednání s cílem "obrousit hrany" dlouholetých česko-rakouských konfliktů, mezi které patří otázka takzvaných Benešových dekretů či problematika jaderné elektrárny Temelín.

"Podařilo se nám když už ne hlediska sjednotit, tak alespoň zbavit nepřátelských postojů," pravil Gruša. "Dnes, po několika letech, už ví i běžný rakouský žurnalista, že si atomovou energii nemůžeme jen tak škrtnout ze seznamu, že je to globální otázka, nikoli česko-rakouská polemika."

Poválečné události jsou podle názoru někdejšího ministra školství v české vládě a předsedy mezinárodního PEN-klubu "zatíženy dějinným obrazem i naší interpretací minulosti a tendencí se provincializovat". Není prý náhodou, že většinou právě před volbami část lidí na obou stranách využívá speciální nacionalistické rétoriky a mobilizuje emoce, aby získala hlasy "historické hysterie".

Před dvěma lety při vstupu České republiky do Evropské unie prohlásil, že po rozšíření tehdejší "patnáctky" budou "všichni vítězi", a ani současné období složitého hledání cest ke společné Evropě po odmítnutí ústavní smlouvy o EU v referendech ve Francii a v Nizozemsku jej v tomto názoru nezviklalo. "Realita je taková, že prostor už je propojen a my nemáme jinou pozitivní možnost než rozšiřovat a postupně integrovat. A neznamena to, že ti, co si myslí, že teď vyhráli bitvu proti evropské ústavě, se nevrátí k jednacímu stolu za horších podmínek a s daleko menší taškou požadavků," dodal Gruša, který během své diplomatické kariéry získal celou řadu vyznamenání a ocenění, mimo jiné i Velký zlatý čestný odznak za zásluhy o Rakouskou republiku.

31.3. Nejlepší kousky z plzeňského bienále kresby vystaveny v Bruselu

Bruselské České centrum vystavuje ode dneška kolekci dvou desítek nejlepších děl z plzeňského mezinárodního bienále kresby roku 2004. Výkonná ředitelka bienále Gabriela Hájková si od výstavy slibuje, že přitáhne pozornost k letošnímu, již pátému ročníku, který se bude konat na podzim.

Černobílé kresby o povinném rozměru 70X100 centimetrů, provedené různými technikami (tužka, pero, tuš, uhlí), obsahují vesměs silné sdělení - jako vítězná kresba uhlím z roku 2004 od Valérie Sováradiové z Maďarska nazvaná Měkké a tvrdé, založená na kontrastu mezi závěsem a křeslem pod oslnivou zářivkou. Na vernisáži se hodně líbily také abstraktní kreace českého kreslíře Milivoje Husáka.

"Mezinárodní porota hodnotí práce zasílané z celého světa. Před dvěma lety jsme jich dostali 1500, z nichž se vybralo 250, které jsme vystavili. A dvacet nejlepších pak vytvořilo tuto kolekci," vyprávěla Hájková, která expozici doprovázela už do Itálie, Polska a Maďarska.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

2.3. Čeští vědci vyvinuli novou vakcínu proti zánětu středního ucha

Novou očkovací látku omezující riziko onemocnění zánětem středního ucha, jímž trpí především děti, vyvinuli vědci z Univerzity obrany v Hradci Králové. Informoval o tom britský odborný magazín The Lancet, ze kterého citovala agentura Reuters.

Vědci zjistili, že u dětí naočkovaných touto látkou v prvních šesti měsících života se snížil počet případů onemocnění zánětem o 30 procent.

Zánět středního ucha se projevuje horečkou, bolestí a někdy také nemocní špatně slyší. Nemoc často následuje po nachlazení, především u malých dětí. Léčí se obvykle antibiotiky.

Vedoucí výzkumu Roman Prymula se svým týmem testoval vakcínu u asi 5000 dětí, které dostaly buď tři dávky očkovací látky a poté do 15 měsíců života takzvané posilující očkování, nebo vakcínu proti žloutence typu A. Skupina, která byla očkována proti žloutence, sloužila jako kontrolní skupina.

"Výzkum ukázal statisticky podstatný a klinicky významný pokles případů výskytu akutního zánětu středního ucha," uvedl Prymula podle agentury Reuters.

6.3. Pražský dům v Bruselu hostí výstavu fotografií Jaroslava Kučery

V Pražském domě v Bruselu dnes začala výstava fotografií Jaroslava Kučery, mimo jiné držitele prestižního ocenění Czech Press Photo za nejlepší fotografii roku. Na výstavě nechybí ani ceněný cyklus "Praha: lidé, které jsem potkal", který zachycuje sociální přeměny hlavního města České republiky. K vidění jsou ale i jiné Kučerovy fotografie, mimo jiné poměrně známý cyklus o pražských hospodách a jejich návštěvnících.

"Jsou tam sedmdesátá léta, kdy jsem začínal fotografovat. Potom jsem fotil komunistické svátky, na které jsme chodili za bukem a fízla jsme měli za zadkem. Vlastně jsme fotografovali do šuplíčku," řekl Kučera ČTK. Návštěvníci ale mohou vidět i fotografii z bouřlivých protestů proti Mezinárodnímu měnovému fondu v Praze, za kterou v roce 2000 získal ocenění Czech Press Photo.

Kučera však není jen fotografem "dokumentaristou", ale i reportérem. Původně se zaměřoval na ztvárnění krajiny a architekturu, postupem času ale našel oblibu ve fotografování lidí. Byl dokonce jedním z prvních, kteří začali zachycovat romskou tematiku, věnoval se rovněž neblahým jevům raného kapitalismu v Čechách 90. let - bezdomovcům, alkoholikům, nezaměstnaným, prostitutkám a homosexuálním prostitutům.

10.3. Kulturní festival v Rakousku počítá i s českou účastí

Desítka jihočeských a jihomoravských měst se zapojí do rozsáhlého kulturního festivalu Waldviertel 2006, který se ve stejnojmenném dolnorakouském regionu hraničícím s Českou republikou uskuteční od 12. května do 17. září. Část z 77 přichystaných projektů, mezi něž patří především výstavy, divadelní a filmová představení, hudební koncerty a taneční vystoupení, se uskuteční i v Českých Budějovicích, Písku, Českém Krumlově, v Brně či Slavonicích.

"Festival je v zásadě zaměřen na posílení vlastní kulturní identity regionu, ale máme rovněž zájem o prohloubení přeshraniční spolupráce v této oblasti," řekl ČTK Josef Schick, vedoucí kulturní centrály spolkové země Dolní Rakousy. Součástí festivalu se tak stane řada společných letních výstav v jihočeských městech, v Brně zase budou moci zájemci navštívit koncerty současné komorní hudby.

Rozpočet festivalu je 1,6 milionu eur (kolem 46 milionů korun). Více než půl milionu eur uvolní dolnorakouská zemská vláda, dílem přispěje i úřad spolkového kancléře a zbytek je zajištěn sponzorsky. Česká strana se na finančním krytí nepodílí, organizátoři si však od akce slibují zvýšený zájem v oblasti turistiky.

Festival Waldviertel 2006 je dalším z mnoha příležitostí k provázání česko-rakouských vztahů. Loni v létě se v dolnorakouském Retzu konal premiérový ročník vzájemného festivalu s mottem "Hudba a literatura - otevřené hranice", který zahájili bývalý český prezident a spisovatel Václav Havel spolu s rakouským prezidentem Heinzem Fischerem společným čtením vybraných textů z Havlova díla Dopisy Olze v českém i německém jazyce. Několik let rovněž funguje spolupráce mezi Retzem a nedalekým Znojmem, kde mají dvojjazyčné gymnázium. V Retzu se zase čeština vyučuje na místní hotelové škole

16.3. Český spisovatel Ajvaz četl v Moskvě ze svých románů

Úspěšné překlady do ruštiny, ale i zvědavost, jak vypadá současná Moskva, přilákaly do ruské metropole českého spisovatele Michala Ajvaze. Literát, který byl v ruské metropoli naposledy před 42 lety, se už sešel s ruskými studenty bohemistiky i ruskými literárními kritiky. Fantastika, bizarnosti a mystika, které Ajvaz velice často ve svých románech využívá, na něj prý číhají i v ruské metropoli.

"Naposledy jsem byl v Moskvě před 42 lety. Bydlela tady moje babička. Tehdy bylo všechno jiné, ulice, žádné reklamy, lidé," sdělil ČTK pětapadesátiletý spisovatel. Současná Moskva ho překvapila především tím, jak je rozestavěná. "Je to tu jedno velké staveniště, jsem zvědavý, co z toho bude a mám trošku obavy. Nová architektura, co je všude kolem, mě neuchvátila," uvedl spisovatel a filozof.

Ajvaz, který debutoval coby čtyřicetiletý básnickou sbírkou Vražda v hotelu Intercontinental, ruskému publiku na veřejných čteních představil svůj starší román Druhé město. K Rusům má prý blízko - jeho otec se narodil na Krymu a doma mluvil běžně rusky. "Julese Verna, Huckelberryho Finna znám napřed rusky, protože nám to tatínek četl," řekl. K ruské literatuře ale nemá nositel literární Ceny Jaroslava Seiferta nijak zvláštní vztah. Z poválečných ruských autorů má rád pouze Vladimira Nabokova.

Ruští studenti češtiny ale Ajvaze znají. "V minulosti vznikly i diplomové práce o jeho románech, ruští studenti se pokusili o překlady. Myslím, že je to zajímavý spisovatel i pro mladé Rusy," řekla ČTK lektorka češtiny na jedné z moskevských univerzit Ludmila Součková.

19.3. Šípek vystavuje v Assenu, expozici zahájili Havel a Kok

Za účasti českého exprezidenta Václava Havla a bývalého nizozemského premiéra Wima Koka byla v severonizozemském Assenu slavnostně otevřena výstava z díla českého výtvarníka a Havlova přítele Bořka Šípka. Vernisáží zároveň odstartoval bohatý festival české kultury v nizozemské provincii Drenthe.

Na vernisáž přišlo podle českého velvyslance v Nizozemsku Petra Kubernáta asi 600 pozvaných hostů včetně veškeré místní honorace. Šípek přivezl asi pětinu své veškeré tvorby - skleněné plastiky, design, nábytek, nádobí i fotografie zaplnily čtyři veliké sály Drenthského muzea.

Samotný festival bude zahájen v úterý, tedy v první jarní den. Do Assenu a dalších místech provincie během 20 dnů, do 9. dubna, přijedou bratři Formanové, soubory Hradišťan, Boni Pueri či Severáček, Teatr Novogo Fronta, Gabriela Demeterová a další. V místním kulturním středisku začne výstava fotografií Dany Kyndrové a

milovníci literatury budou moci besedovat s Jáchymem Topolem, Vladimírem Pistoriem nebo Sylvou Fischerovou.

Vystoupí také skupiny Hm... a Psí vojáci. České centrum v Haagu přiveze řadu málo obvyklých filmů, jako Ženy proměny od Eriky Hníkové, Má šťastná hvězda Heleny Třeštíkové nebo známější Sedmikrásky Věry Chytilové. Assen a provincie Drenthe prožijí prostě tři neděle po česku.

Podle Kubernáta je to první takto bohatá česká prezentace na severu Nizozemska. Hlavní podíl na realizaci má velmi aktivní zdejší muzeum, které pěstuje tradiční styky s českou kulturní scénou; před dvěma lety se rozhodlo ji prezentovat doma a od té doby "Pražské jaro v Assenu" usilovně připravovalo.

19.3. Loutková opera nadchla české i belgické Bruselany

Kdyby tuhle zedničinu viděla belgická vláda, třeba by místní pracovní trh Čechům otevřela bez obav z přílivu nekalé konkurence. Ale představení "O komínku zedníky nakřivo vystaveném" v podání Divadla bratří Formanů pobavilo dnes podvečer jen publikum v divadélku v bruselské čtvrti Ixelles.

"Raději abyste už šli, kdo má do těch schodů jít už popátý," radili do závěrečného aplausu a opakovaného vyvolávání bratři Matěj, Petr a Milan, kteří přepracování první světské barokní opery do loutkohry mají na svědomí.

Začátek až tak slibně nevypadal: "Je to opera, čili bohužel celé představení zpíváme. Naštěstí česky. Tedy bohužel pro vás, protože ničemu neporozumíte. Naštěstí všechno řekneme předem," vyložili herci karty na stůl hned v úvodu.

Některé pasáže, třeba o tom, že v Česku je zvykem platit zedníkům předem a že kolaudace se může odehrát i za zpěvu "komín sem, komín tam, zase si nový uděláme", v překladu raději opomenuli. Soudě podle nadšení i frankofonních a holandskojazyčných diváků v převážně krajanském publiku, i tak mohou Formani tvrdit, že jim jejich Bruselané rozumějí.

"Jsme rádi, že v naší čtvrti můžeme nejen hostit České centrum, ale i česká představení. Budu upřímná - bylo to skvělé. Nejen Češi, ale i Bruselané si to bezvadně užili," rozplývala se po představení ixellská konšelka pro kulturu Sylvie Foucartová. Ostatně záměrem Českého centra je podle Ivety Firlové nezůstat s českou kulturou jen na "české půdě", ale jít s ní za Belgičany - navíc místní radnice divadélko poskytla zdarma.

"Publikum reaguje dobře. Na začátku jim operu přeložíme do jazyka, do kterého jsme schopni. Pokud toho schopni nejsme vlastními silami, pak poprosíme někoho z diváků. O to je to větší legrace," prozradil recept na mnohajazyčnost Matěj Forman. "Je to představeníčko spíše ke koukání. Za nás vlastně zpívají loutky, takže lidi nám odpustí i ty naše hlasy. Bylo to dneska hodně klidný a soustředěný na děj - až jsem si říkal, jestli tu nejsou na představení taky nějaké regule. Ale nakonec se lidi projeví a zdá se, že si to i užili," dodal. Na závěr ostatně herci dovolili divákům, aby vyrazili na jeviště pohrát si s loutkami sami.

Další štací Barokní opery bude Amsterdam a Assen, poté Formani vyrazí na šňůru do Francie, zhruba do konce května, odkdy má divadlo s představením Tajemství vyrazit na lodi po českých tocích.

22.3. Německý mluvčí: Uložení ostatků v tovární hale ničím neobvyklým

Uložení ostatků padlých německých vojáků v bývalé tovární hale není ničím neobvyklým, prohlásil dnes na tiskové konferenci v Kasselu mluvčí německého Lidového spolku pro péči o válečné hroby Fritz Kirchmeier. Reagoval tak na zprávy o

nálezu krabic s tělesnými ostatky více než 4000 vojáků wehrmachtu v Ústí nad Labem.

Připustil zároveň, že prodleva s uložením ostatků v ČR vznikla v důsledku nedostatku finančních prostředků na německé straně, a vyjádřil obavy, že řešení problému se nepodaří najít rychle.

"Není to žádná samozřejmost, zřizovat hřbitovy pro německé vojáky z druhé světové války. Podobně jako nyní v Česku máme problémy i v dalších zemích," uvedl Kirchmeier. Vyzdvihl naopak skutečnost, že v ČR se od začátku 90. let podařilo zřídit již deset hřbitovů.

Kirchmeier vyjádřil politování nad tím, že zprávy českých sdělovacích prostředků o nálezů krabic s ostatky německých vojáků, kteří za druhé světové války zahynuli na českém území, byly laděny senzacechtivě a mohly "vyvolat skryté protiněmecké nálady".

Mluvčí konstatoval, že česká strana by si přála vyřídit záležitost co nejdříve, ale usoudil, že to nebude možné. "I kdyby se podařilo brzy najít vhodný pozemek pro uložení ostatků, mohly by být první mrtví pohřbeni někdy v roce 2008," odhadl Kirchmeier.

Uvedl, že původně plánované uložení ostatků na evangelickém hřbitově v Praze by si vyžádalo z důvodů památkové ochrany výdaje asi ve výši dvou milionů eur (zhruba 60 milionů korun), což si spolek nemohl dovolit. Nové vhodné místo se stále hledá.

30.3. Frankfurt nad Mohanem vystaví Zlatou bulu Karla IV.

Zlatá bula českého krále a císaře římského Karla IV. bude ústředním bodem velké výstavy, připravované ve Frankfurtu nad Mohanem k 650. výročí vydání tohoto dokumentu z roku 1356. Ozámili to dnes na tiskové konferenci organizátoři výstavy, která bude otevřena od 30. září do 14. ledna 2007 a ukáže cenné, některé poprvé vystavované exponáty, z nichž část bude zapůjčena z muzeí a archivů celé Evropy.

Karova Zlatá bula stanovila na řadu století stěžejní "ústavní zákony" Svaté říše římské a posílila preferenční postavení českého království v jejím rámci; formálně zůstala v platnosti až do roku 1806. Svůj název dostala díky zlaté pečetí Karla IV., která se připojovala jen k nejvýznamnějším dokumentům, z dnešního hlediska "ústavního charakteru". Bula zpečetila práva kurfiřtů při volbě římskoněmeckého krále - zaváděla zvolení hlasem většiny a nikoli souhlasem všech kurfiřtů. Kromě toho Karel IV. bulou potvrzoval výjimečné postavení českého krále v rámci říše, nejen jak bylo ustanoveno roku 1212 ve Zlaté bule sicilské, ale dále je rozšiřoval.

Frankfurt si buly vždy velmi vážil, protože jej stanovovala místem volby německých králů a dala mu přezdívku "město tvůrců císařů". Město výstavu doprovodí řadou dalších akcí - v městském muzeu a dómu budou informace o volebním rituálu králů a korunovačních liturgiích, historický ústav poukáže na souvislost Karlovy buly s moderním ústavním právem a německým federálně-spolkovým uspořádáním. Židovské muzeum osvětlí komplikované až konfliktní vztahy mezi židovskou obcí ve Frankfurtu, křesťanskými měšťany a císařem. Židovská obec ve Frankfurtu patřila k největším v tehdejší Německu a byla pod ochranou císaře.

Výstava ve Frankfurtu se tak stane dalším dílem "karlománie", zahájené mimořádným úspěchem výstavy o umění a době Karla IV. v New Yorku, přes mírně pozměněnou verzi této výstavy dosud přístupné na Pražském hradě, až po výstavu v Budapešti věnovanou Karlovu synovi Zikmundovi a lucemburské epoše ve střední Evropě. To vše potvrzuje výjimečnou osobnost Karla IV., který byl vždy hrdý na slavný odkaz českých králů zděděný po matce Elišce Přemyslovně, dokázal však

jako člověk nebývalého formátu a skutečný Evropan úspěšně řešit problémy velké říše, označované někdy za středověký předobraz dnešní Evropské unie.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	8
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	10
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	24
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	34

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka